

รายงาน

การตรวจสอบคุณภาพสีโดยใช้เครื่องสเปกโตรโฟโตมิเตอร์
(Inspection of color by Spectrophotometer)

เสนอ

บริษัท ดัชมิลล์ จำกัด
(DUTCH MILL COMPANY LIMITED)

โดย

นางสาวนวดพรรณ แซ่ไคว่ รหัส B4252757

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ

ภาคเรียนที่ 3

ปีการศึกษา 2546

สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

คำนำ

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ซึ่งเป็นรายงานการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ณ บริษัท ดัชมิลล์ จำกัด ในเรื่องการตรวจสอบคุณภาพสี โดยเครื่องสเปกโทรโฟโตมิเตอร์ ซึ่งข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับด้านนี้ และผู้ที่สนใจทั่วไปทุกท่าน หากรายงานฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นางสาวนวลพรรณ แซ่โก้ว

11 เมษายน 2547

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำรายงานฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ทั้งนี้ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ บริษัท ดัชมิลล์ จำกัด ที่ให้โอกาสข้าพเจ้าได้มาปฏิบัติงาน ตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ถึง 9 เมษายน พ.ศ. 2547 และคุณบุญหา สวัสดิ์, คุณภมรวรรณ เหลืองทองอร่าม พี่ๆ แผนก QSM ที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษา และความเป็นกันเอง ตลอดระยะเวลาในการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ในการขงทำให้ข้าพเจ้าได้ความรู้และประสบการณ์ในการการทำงาน ต่างๆ มากมาย ตลอดจนขอขอบคุณทุกท่านที่มีได้เอื้อนามที่ได้ให้ความร่วมมือและเป็นกำลังใจตลอดมาในการจัดทำรายงาน ฉบับนี้ได้สำเร็จด้วยดี

นางสาวนวลพรรณ แซ่ไคว่

11 เมษายน 2547

สารบัญ

	หน้า
ประวัติบริษัท คัชมิลล์ จำกัด	ก
ประเภทของสินค้าที่ผลิต	ข
บทนำ	1
วัตถุประสงค์	7
การศึกษาผลของเวลาต่อการเปลี่ยนแปลงค่าสี	8
การศึกษาผลของความชื้นที่มีผลต่อสารละลายสี	16
การตรวจสอบคุณภาพสีผงและการกำหนดมาตรฐานในการตรวจรับสีผงและผลิตภัณฑ์	28
สรุปแนวทางในการตรวจสอบคุณภาพและกำหนดมาตรฐานในการตรวจวัดสีผง	43
เอกสารอ้างอิง	44

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 1 แสดงองค์ประกอบของคลื่นสี่ในช่วง 380-770 นาโนเมตร	1
รูปที่ 2 แสดงหน้าจอ Program auto – QC	5
รูปที่ 3 แสดงหน้าจอ Tolerances	6

บทคัดย่อ

สีเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้บริโภคใช้ในการตัดสินใจเลือกซื้ออาหารหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ ร่วมกับลักษณะปรากฏอื่นๆ ดังนั้นจึงต้องมีการตรวจสอบคุณภาพสีวัตถุดิบหรือสีผงและผลิตภัณฑ์นม เพื่อควบคุมคุณภาพคุณภาพสีวัตถุดิบหรือสีผงและผลิตภัณฑ์นมให้มีมาตรฐานเดียวกัน โดยการใช้เครื่องวัดสีสเปกโตรโฟโตมิเตอร์ (Spectrophotometer color-sphere) ซึ่งทำให้เกิดความแม่นยำและถูกต้องในการวัดสีมากกว่าการตรวจสอบด้วยสายตา ดังนั้นจึงทำการศึกษาวิธีการตรวจสอบคุณภาพสีผง Apple green, Erythrosine, Ponceau 4R, Sunset yellow, Tartrazine และศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่าสีในการตรวจรับสีผง เช่น ความชื้น และเวลา คือที่เวลา 1 นาที, 15 นาที, 30 นาที, 45 นาที, 60 นาที, 90 นาที, 120 นาที, 3 ชั่วโมง, 5 ชั่วโมง, 7 ชั่วโมง, 1 วัน และ 2 วัน และความชื้น รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานค่าสีในการตรวจรับสีผงที่รับเข้า และผลิตภัณฑ์นม ซึ่งพบว่าความชื้นมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่าสีของสี Erythrosine, Ponceau 4R, Sunset yellow และ Tartrazine ยกเว้น Apple green และต้องวัดค่าสีของสารละลาย Apple green, Ponceau 4R, Sunset yellow และ Tartrazine ภายในระยะเวลา 2 วัน ยกเว้นสารละลาย Erythrosine ต้องวัดค่าสีภายใน 3 ชั่วโมง ในการกำหนดมาตรฐานในการตรวจรับสีผงที่รับเข้า และผลิตภัณฑ์นม พบว่าสี Ponceau 4R, Sunset yellow, Tartrazine มีค่าขอบเขตการยอมรับของ ΔE^*ab ไม่เกิน 0.65, 1.31 และ 1.42 ส่วนในผลิตภัณฑ์นมรสส้ม และสตรอเบอร์รี่ มีค่าขอบเขตการยอมรับของ ΔE^*ab ไม่เกิน 7.68 และ 3.80 ตามลำดับ

บริษัท ดัชมิลล์ จำกัด เดิมจดทะเบียนก่อตั้งเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2527 ในนาม บริษัท โปรฟู๊ด จำกัด เพื่อประกอบกิจการโรงงานผลิตโยเกิร์ต และนมเปรี้ยวพร้อมดื่ม ภายใต้ชื่อผลิตภัณฑ์ ดัชมิลล์ (Dutch Mill) โดยเริ่มจากเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่ หมู่บ้านสหกรณ์คลองกุ่ม กรุงเทพฯ สินค้าตัวแรกทำการผลิต คือ โยเกิร์ต มี 4 รส คือ รสส้ม รสสตอเบอร์รี่ รสลับประรด และรสธรรมชาติทำการทดลองวางตลาดโดยวางจำหน่าย ในซูเปอร์มาร์เก็ตบนถนนสุขุมวิท และเพชรบุรีตัดใหม่ ภายในเวลาเพียง 3 เดือนก็ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในหมู่ชาวต่างชาติ โดยมี บริษัท โปรมาร์ท อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ซึ่งจดทะเบียนก่อตั้งเมื่อ เดือนกุมภาพันธ์ 2527 เป็นผู้ดำเนินการด้านการตลาดในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ จนกระทั่งในปี 2534 เกิด วิกฤตการณ์น้ำมันดิบในตลาดส่งผลให้ราคาน้ำมันดิบตกต่ำ รวมทั้งเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมไม่สามารถหาตลาด รองรับน้ำมันดิบได้ ซึ่งเป็นปัญหาที่รัฐบาลในขณะนั้นต้องเร่งแก้ไข กลุ่มผู้ถือหุ้นของบริษัท โปรฟู๊ด จำกัด ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว และเห็นพ้องต้องกันว่า ต้องการเข้าไปมีส่วนช่วยบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจาก มองเห็นว่าภาคเกษตรเป็นภาคที่เป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ และผลิตภัณฑ์นมเป็นผลิตภัณฑ์ พื้นฐานที่มีประโยชน์ทางโภชนาการต่อผู้บริโภค

ดัชมิลล์กรุป : "ดัชมิลล์คุณค่าสู่สากล"

กลุ่มบริษัทดัชมิลล์จำกัด ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2527 เพื่อดำเนินธุรกิจการผลิตโยเกิร์ต และ นมเปรี้ยวพร้อมดื่มภายใต้ชื่อผลิตภัณฑ์ดัชมิลล์ ธุรกิจของบริษัทได้เติบโตและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบันกลุ่มบริษัทดัชมิลล์ ประกอบด้วยบริษัทในเครือ 3 บริษัทคือ

1. บริษัท ดัชมิลล์ จำกัด (Dutch Mill Company Limited) การดำเนินธุรกิจ : การผลิตโยเกิร์ต นมเปรี้ยวทั้งพาสเจอร์ไรส์ และยูเอชที และนมสดพาสเจอร์ไรส์ รวมทั้งการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์พาสเจอร์ไรส์
2. บริษัท แดรี่ พลัส จำกัด(Dairy Plus Company Limited) การดำเนินธุรกิจ : ผลิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมยูเอชที
3. บริษัท โปรมาร์ท อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (Promart International Company Limited) การดำเนินธุรกิจ : เป็นบริษัทแม่ (Holding Company) ของกลุ่มบริษัทดัชมิลล์

ประเภทของสินค้าที่ผลิต

๗

1. นมสดพาสเจอร์ไรส์ ตรา ดัชมิลล์

นมสดพาสเจอร์ไรส์ ตรา ดัชมิลล์ มี 6 รส คือรสธรรมชาติ รสโกโก้ รสสตอเบอร์รี่ รสพองมัน เนยและรสกาแฟ โดยบรรจุขวดขนาด 200, 450, 830 และ 2000 ซีซี.

2. นมเปรี้ยวยูเอชที (UHT) หรือ ที่เรียกว่าโยเกิร์ตพร้อมดื่ม

ผลิตภัณฑ์นมเปรี้ยวพร้อมดื่ม หรือ โยเกิร์ตดัชมิลล์ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. โยเกิร์ตพร้อมดื่ม หรือ นมเปรี้ยวพร้อมดื่ม มี 2 ประเภท คือ

1.1 นมเปรี้ยวพาสเจอร์ไรส์ ขนาด 120, 450 และ 830 ซีซี

1.2 นมเปรี้ยวยูเอชที (UHT) ขนาด 180 ซีซี

2. โยเกิร์ตแบบครีม (Cream yoghurt) แบ่งออกเป็น

2.1 โยเกิร์ตถ้วยดัชชี (Dutchie yoghurt) ซึ่งเป็นโยเกิร์ตคนสำเร็จรูปชนิดผสมเนื้อผลไม้และชนิดผสมธัญญาหาร มีรสต่างๆ คือ รสส้ม รสสตอเบอร์รี่ รสผลไม้รวม รสธรรมชาติ รสผสมธัญญาหาร กับชนิดผสมวุ้นมะพร้าว ขนาดบรรจุ 150 กรัม

2.2 โยเกิร์ต ดัชชี (หมีพู) ขนาดบรรจุ 80 กรัม

2.3 โยเกิร์ต ดัชชี ทุโตน มีขนาดบรรจุ 130 กรัม และ 150 กรัม

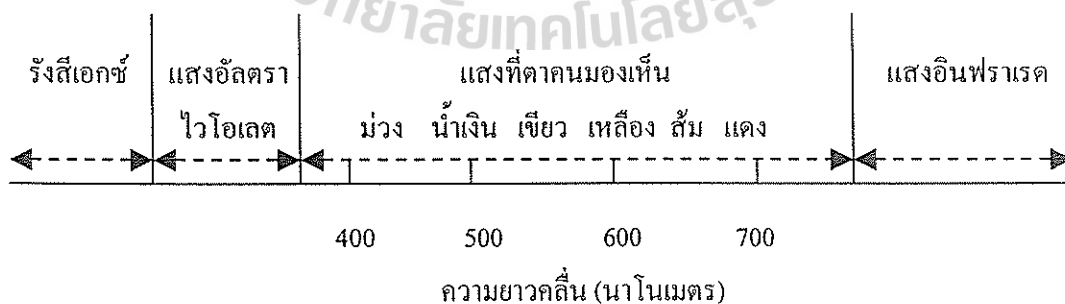
บทนำ

สี (colour) หมายถึง สีที่ปรากฏเมื่อคนเรามองวัตถุที่มีสี เช่น สีแดง สีเขียว สีนํ้าเงิน หรือ สีเหลือง เป็นต้น ส่วนสารสี (Colorant) เป็นสารเคมีใดๆ ทั้งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือเป็นสารสังเคราะห์ที่ให้สีออกมาสีเป็นสมบัติทางกายภาพอย่างหนึ่งของอาหาร ทั้งอาหารที่ได้จากธรรมชาติและอาหารที่แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพราะสีเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้บริโภคใช้ในการตัดสินใจเลือกซื้ออาหารร่วมกับลักษณะปรากฏอื่นๆ และการยอมรับสีอาหารของผู้บริโภคจะแตกต่างกันตามฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันด้วย นอกจากนี้สีของอาหารยังใช้ชี้บ่งถึงการเปลี่ยนแปลงทางเคมีที่อาจเกิดขึ้นในอาหารได้ด้วย เช่น ปฏิกิริยาการเกิดสีน้ำตาลและการไหม้ของน้ำตาล

สำหรับอาหารประเภทที่มีลักษณะเป็นของเหลวใส เช่น นํ้ามันพืชและเครื่องคั้นบางชนิด สีที่ละลายอยู่มีสมบัติยอมให้แสงผ่านได้ แต่อาหารที่มีสีขาวุ่นหรือบางชนิดอาจทึบแสง เช่น สีของนํ้านม สีที่เกิดขึ้นเนื่องจากการสะท้อนแสง

อาหารที่มาจากพืชและสัตว์ ภายในเซลล์และเนื้อเยื่อของพืชและสัตว์ก็ให้สีต่างๆ กัน ซึ่งเกิดขึ้นได้เนื่องจากมีสารที่ให้สี เรียกว่า สารสี หรือรงควัตถุ (pigment) ซึ่งมีอยู่ในอาหารตามธรรมชาติ เช่น สีเขียวของผักใบเขียวเนื่องจากมีคลอโรฟิลล์ หรือสีเหลือง สีส้ม และสีแดง เนื่องจากสีของแคโรทีนอยด์ เป็นต้น ดังนั้นสีของอาหารส่วนใหญ่จึงเป็นสารสีที่ได้มาจากธรรมชาติ แต่มีอาหารบางชนิดมีการเติมสีสังเคราะห์ลงไป สีที่เติมลงไปนี้จัดเป็นวัตถุเจือปนอาหารชนิดหนึ่ง ซึ่งจะให้ความสำคัญในด้านความต้องการให้ผลิตภัณฑ์สีเหมือนธรรมชาติมากที่สุด และเพื่อต้องการดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค ซึ่งมีสีที่แตกต่างออกไป และแต่ละสีมีผลต่อความรู้สึกทางจิตใจแตกต่างกันด้วย

การที่คนเรามองเห็นสีของอาหารเพราะในอาหารมีสารสีชนิดต่างๆ ที่มีความสามารถในการสะท้อนแสง หรือปล่อยพลังงานได้แตกต่างกัน เป็นความยาวคลื่นในช่วงที่กระตุ้นเรตินาที่อยู่ในตาของคนเรามองเห็น ช่วงคลื่นที่ตาสามารถมองเห็นได้นี้ เรียกว่า visible light ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความไวของแต่ละบุคคล โดยปกติจะอยู่ในช่วง 380 - 770 นาโนเมตร ช่วงคลื่นนี้จะเป็นส่วนน้อยส่วนหนึ่งในแถบแม่เหล็กไฟฟ้า (electromagnetic spectrum) ทำให้สามารถบ่งบอกได้ว่าสีที่เห็นเป็นสีอะไร แต่ถ้าแสงมีแหล่งกำเนิดแสงที่แตกต่างกัน ก็จะทำให้มองเห็นวัตถุมีสีที่แตกต่างกันด้วย ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 แสดงองค์ประกอบของคลื่นแสงในช่วง 380 - 770 นาโนเมตร

สีผสมอาหารแยกออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1. สีธรรมชาติ
2. สีสังเคราะห์

สีธรรมชาติ มักจะให้ความปลอดภัยได้มากกว่าสีสังเคราะห์ ซึ่งในด้านการควบคุมต้องมีการตรวจสอบให้แน่ใจในอาหารที่มีการใช้สีและชนิด ในการเติมสีสังเคราะห์ลงในอาหารนั้นนอกจากจะเลือกใช้สีที่ปรากฏว่ากฎหมายอนุญาตแล้ว แต่ยังคงคำนึงถึงความปลอดภัยของสีด้วย ถึงแม้ว่าสีที่ใช้เป็นสีที่ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ซึ่งองค์การ FAO และ WHO ได้กำหนดความปลอดภัยของอาหารว่า ต้องปราศจากสารแปลกปลอมอื่น เช่น

ปริมาณสารหนู	ต้องไม่เกิน 3 mg/1kg.
ปริมาณตะกั่ว	ต้องไม่เกิน 10 mg/1kg.
ปริมาณทองแดง	ต้องไม่เกิน 50 mg/1kg.
ปริมาณเหล็ก	ต้องไม่เกิน 50 mg/1kg.

สารที่ปลอมปนอยู่ในสีสังเคราะห์ อาจเกิดจากวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต จากสารละลายที่ใช้ในการสกัดหรือในการตกผลึก และจากเครื่องมือ สิ่งที่ได้จากการสลายตัวระหว่างระยะเวลาที่เก็บ ซึ่งอาจเกิดจากการสันดาป Hydrolysis และ Polymerization ก็ถือว่าเป็นสารแปลกปลอม ในการผลิตในอุตสาหกรรมจะต้องไม่มีสารปะปนที่เห็นได้อย่างชัดเจน เช่น สิ่งสกปรก สนิมและบางส่วนของแมลง เป็นต้น

ชนิดของสีผสมอาหารตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหาร พ.ศ. 2507

1. สีอินทรีย์ ที่ได้จากการสังเคราะห์ ได้แก่
 - 1.1 จำพวกสีแดง ได้แก่
 - Ponceau 4R
 - Erythrozene
 - Carmosine
 - 1.2 จำพวกสีเหลือง ได้แก่
 - Tartrazine
 - Sunset yellow
 - Riboflavin
 - 1.3 จำพวกสีเขียว ได้แก่
 - Fast Green FCF
 - 1.4 จำพวกสีน้ำเงิน ได้แก่
 - Brilliant Blue
 - Indigocarmine
2. สีอนินทรีย์ ได้แก่
 - ผงถ่านที่ได้จากการเผาพืช (Vegetable Charcoal)
 - Titanium dioxide

3. สีที่ได้จากธรรมชาติ โดยการสกัดจากพืชและสัตว์ที่ใช้บริโภคได้ โดยไม่เกิดอันตราย ได้แก่

- Carotenoids
- Canthaxanthine
- Carotenes
- Ethyl ester of - β - apo -8 carotenoic acid
- Chlorophyll

วิธีการวัดสีแบบต่างๆ

1. การตรวจสอบสีโดยใช้เครื่องสเปกโตรโฟโตมิเตอร์

ซึ่งวัดสีของวัตถุโดยการวัดปริมาณแสงที่สะท้อน หรือแสงที่ดูดกลืน หรือแสงที่ผ่านตลอดมาจากวัตถุที่ ความยาวคลื่นหนึ่งๆ ในช่วงความยาวคลื่น 380-770 นาโนเมตร ใช้ความสัมพันธ์ของปริมาณสารให้สีกับ ปริมาณแสงที่บันทึกได้ นำมาคำนวณหาปริมาณสารให้สีที่อยู่ในวัตถุหนึ่งๆ เช่น การวัดสีในเนื้อสัตว์และ ผลิตภัณฑ์ซึ่งจะวัดออกมาในรูปของสัดส่วนของเม็ดสีต่างๆ ที่อยู่ในเนื้อ เช่น ไมโอโกลบิน เมตไมโอโกล บินและออกซีไมโอ โกลบิน เป็นต้น

2. การวัดสีโดยใช้ระบบ Tristimulus เนื่องจากมีการยอมรับโดยทั่วไปว่า สีที่ตาคนมองเห็นนั้นมีลักษณะ เป็น 3 มิติ จึงมีการอธิบายสี โดยใช้ตัวแปร 3 ตัว ซึ่งตามวิธีการ “Tristimulus colorimetry and the standard observer” อธิบายค่าสีโดยใช้ค่า X, Y, Z โดยมีความหมายดังนี้

X, Y, Z คือ แผ่นกรองแสงสีแดง เขียว และน้ำเงิน ตามลำดับ กล่าวคือ ยอมรับให้แสงสีแดง เขียว และ น้ำเงิน ผ่านได้ ในการวัดสีจะวัดสีตัวอย่างโดยการวัดค่าเปอร์เซ็นต์การสะท้อนของแสงที่ความยาวคลื่นจาก 380-770 นาโนเมตร เมื่อแสงส่องผ่านจากแผ่นกรอง X, Y, Z ตามลำดับ นำค่าที่ได้ทั้งหมดมาคำนวณเป็นค่า รวมของ X, Y, Z โดยรายงาน ค่าของสีในรูปค่าของ X, Y, Z ที่คำนวณได้ วิธีนี้ยังต้องอาศัยเครื่อง spectrophotometer ในการวัดเปอร์เซ็นต์การสะท้อนของแสง

3. การวัดสีโดยใช้ระบบ CIE

ซึ่งเป็นวิธีการวัดสีที่กำหนดขึ้นโดยองค์การระหว่างประเทศ ว่าด้วยเรื่องของแสงและสี ระบบนี้จะวัดสี ในรูปตัวแปร 3 ตัว คือ x, y, Y หรือเรียกว่า chromaticity co-ordinate ถ้าต้องการบอกสีในรูปของสีที่เห็นตาม ความรู้สึกของคนทั่วไปจะต้องนำค่า x,y ไปหาดำแหน่งบน Chromaticity Diagram

4. การวัดสีโดยใช้ระบบสีของมันเชลล์ (Munsell Color System)

ในระบบสีของมันเชลล์จะบอกค่าของสีเป็น 3 ตัวแปร คือ

- Hue ใช้เรียกสีซึ่งมีความแตกต่างกัน เช่น แดง น้ำเงิน เหลือง โดยมีช่วงสเกลจาก 0-10
- Value หรือ lightness คือความสว่างของสี ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างแสงที่สะท้อนและแสงที่ถูก ดูดกลืนโดยวัตถุ โดยไม่คำนึงว่าเป็นแสงที่ความยาวคลื่นใด การแบ่งสเกลเริ่มจาก 0 หรือสว่างน้อยจน ถึงดำ ถึง 10 คือสว่างมากจนเป็นสีขาว

Chroma หรือ saturation หรือ purity เป็นสิ่งที่บอกระดับการสะท้อนของแสงที่ความยาวคลื่นที่กำหนด โดยบอกเป็นความเข้มของสีซึ่งเปรียบเทียบว่าต่างจากสีเทาที่ค่า value เดียวกันอย่างไร สเกลของ chroma จะเป็นค่ามากกว่าศูนย์โดยค่ายิ่งมาก แสดงว่ามีความเข้มของสีมาก

ในการวัดสีอาจนำตัวอย่างอาหารมาเทียบกับสมุดสีของมันเชลล์ ซึ่งมีสีต่างๆอยู่มากกว่าหนึ่งพันสีแล้ว รายงานสีเป็นรหัสของสีในระบบมันเชลล์

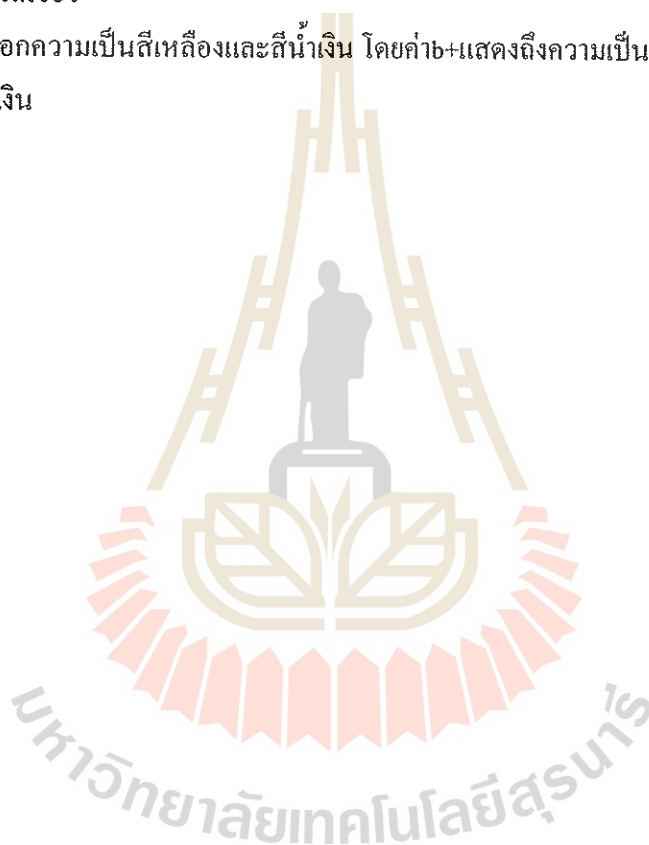
5 การวัดสีโดยใช้ระบบสีฮันเตอร์ (Hunter Color System)

ระบบสีของฮันเตอร์ประกอบด้วยตัวแปรของสี 3 ตัว คือ L, a, b ซึ่งมีความหมายดังนี้

L คือ ความสว่างของสีซึ่งมีค่าจาก 0 คือสีดำ ถึง 100 สีขาว

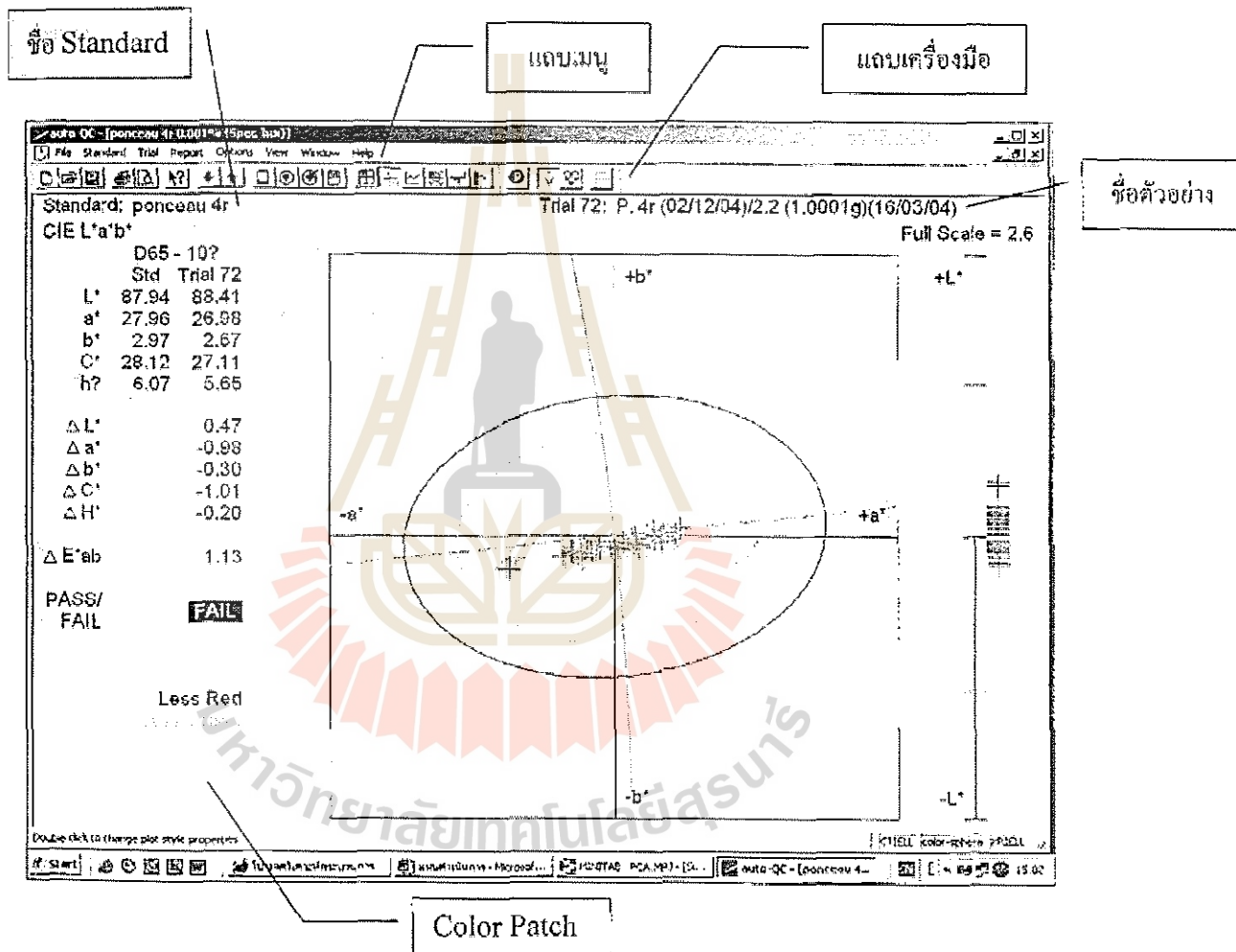
a คือ ค่าที่บ่งบอกความเป็นสีเขียวและสีแดง ที่อยู่ในตัวอย่าง โดยค่า a+ แสดงถึงความเป็นสีแดง ค่า a- แสดงความเป็นสีเขียว

b คือ ค่าที่บ่งบอกความเป็นสีเหลืองและสีน้ำเงิน โดยค่า b+ แสดงถึงความเป็นสีเหลือง ค่า b- แสดงความเป็นสีน้ำเงิน

Program auto – QC

โปรแกรมที่ใช้ในการวัดสี โดยการเชื่อมต่อกับเครื่อง Spectrophotometer color-sphere เพื่อให้แสดงข้อมูลที่ได้จากการวัด และจัดเก็บข้อมูลเป็น file.wsv พร้อมทั้งสามารถแปลงข้อมูลที่วัดได้เป็น text file ซึ่งหน้าจอของ Program auto – QC (รูปที่ 2) แสดงค่าสีที่วัดได้, ความแตกต่างของค่าสี, สีของตัวอย่าง เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดขอบเขตค่าสี และทำการตรวจสอบคุณภาพสีว่ายอมรับหรือไม่ ในรูปของค่า ΔE^*ab และ Pass/Fail

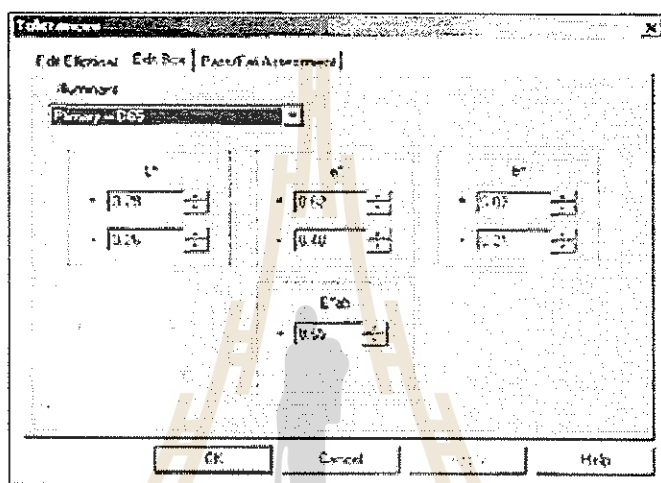

รูปที่ 2 แสดงหน้าจอ Program auto – QC

แป้นพิมพ์ลัด Program auto – QC

Standard menu	กด	Alt – S
Report menu	กด	Alt – R
Average	กด	A
Trial measure	กด	T
Standard measure	กด	S

กรร Edit Box Tolerances

รูปที่ 3 แสดงหน้าจอ Tolerances

1. ในแถบเมนู คลิกเลือก Option
2. เลือก Tolerances จะแสดงหน้าจอ Tolerances ดังรูปที่ 3
3. เลือก Tabs ที่เป็น Edit Box Tolerances
4. ทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูล โดยการคลิกลูกศรขึ้น – ลง
5. คลิก Apply
6. คลิก OK

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิธีการตรวจสอบคุณภาพสีผง ด้วยเครื่อง Spectrophotometer color-sphere
2. ศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่าสี ในการตรวจวัดสีผง เช่น เวลา และความชื้น
3. เพื่อกำหนดมาตรฐานในการตรวจรับสีผงที่รับเข้า
4. เพื่อกำหนดมาตรฐานในการตรวจรับสีของผลิตภัณฑ์

วัสดุและอุปกรณ์

1. บีกเกอร์
2. ถ้วยแก้ว
3. แท่งแก้ว
4. ซ้อนตักสาร
5. กรวยแก้ว
6. ลูกยาง
7. ถ้วยพลาสติก
8. Measuring pipette ขนาด 10 ml
9. Volumetric pipette ขนาด 1 และ 10 ml
10. Volumetric flask ขนาด 100 และ 1000 ml
11. กระดาษทิชชู
12. เครื่องชั่ง 4 ตำแหน่ง
13. เครื่อง Spectrophotometer color-sphere
14. เครื่องวัดความชื้น

1. การศึกษาผลของเวลาต่อการเปลี่ยนแปลงสารละลายสี

วิธีการทดลอง

1. ชั่งสีผง ใส่ในถ้วยแก้ว (โดย Apple green, Ponceau 4R, Sunset yellow, Tartrazine ใช้น้ำหนัก 0.1000 กรัม) (Erythrosine ใช้น้ำหนัก 0.0500 กรัม)
2. ละลายสีผงในถ้วยแก้วด้วยน้ำกลั่น แล้วเทใส่ Volumetric flask ขนาด 100 ml พร้อมทั้ง rinse ถ้วยแก้วด้วยน้ำกลั่นจนสารละลายสีหมด
3. ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่น จนถึงขีดบอกปริมาตร และทำการเขย่า Volumetric flask กลับไปมาจนสารละลายผสมเข้ากัน
4. ปิ่ตสารละลายสีด้วย Volumetric pipette 10 ml ใส่ใน Volumetric flask ขนาด 1000 ml ปรับปริมาตรจนครบ และทำการเขย่า Volumetric flask กลับไปมาจนสารละลายผสมเข้ากัน
5. นำสารละลายที่ได้ไปวัดค่าสีด้วยเครื่อง Spectrophotometer color-sphere ใน mode Transmittance โดยทำการวัดสีในช่วงเวลา 1, 15, 30, 45, 60, 90, 120 นาที 3, 5, 7 ชั่วโมง และ 1, 2 วัน
6. นำค่า ΔE^*ab ที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

ผลการทดลอง

ตารางที่ 1 แสดงค่า ΔE^*ab ที่ระยะเวลาต่างๆของ Apple green

ชั่วโมง/เวลา	1 min	15 min	30 min	45 min	60 min	90 min	120min	3 hrs	5 hrs	7 hrs	1 day	2 day
1	0.23	0.25	0.23	0.24	0.30	0.28	0.28	0.33	0.26	0.32	0.24	0.27
2	0.22	0.26	0.25	0.23	0.29	0.27	0.28	0.33	0.25	0.31	0.25	0.27
3	0.69	0.72	0.72	0.73	0.75	0.74	0.75	0.76	0.72	0.76	0.71	0.72
4	0.67	0.67	0.68	0.71	0.72	0.71	0.72	0.75	0.67	0.71	0.66	0.72

ตารางที่ 2 แสดงค่า ΔE^*ab ที่ระยะเวลาต่างๆของ Erythrosine

ซ้ำที่/เวลา	1 min	15 min	30 min	45 min	60 min	90 min	120min	3 hrs	5 hrs	7 hrs	1 day	2 day
1	1.57	1.62	1.56	1.54	1.56	1.58	1.61	1.69	1.98	2.27	2.53	3.73
2	1.51	1.57	1.53	1.55	1.54	1.53	1.55	1.65	1.85	1.92	2.48	3.66
3	1.13	1.16	1.10	1.13	1.20	1.15	1.18	1.27	1.53	1.77	2.29	3.59
4	1.11	1.15	1.18	1.14	1.13	1.15	1.12	1.22	1.39	1.52	1.85	3.12
5	1.30	1.37	1.34	1.50	1.49	1.46	1.51	1.70	1.83	2.04	2.71	4.41
6	1.27	1.19	1.22	1.20	1.19	1.25	1.31	1.41	1.63	1.81	2.51	4.42
7	1.12	1.17	1.11	1.17	1.22	1.24	1.32	1.36	1.61	1.77	2.46	3.89
8	1.20	1.37	1.23	1.17	1.27	1.30	1.29	1.34	1.55	1.70	2.30	3.70
9	1.42	1.38	1.27	1.26	1.31	1.36	1.39	1.44	1.53	1.76	3.12	5.35
10	1.19	1.23	1.25	1.24	1.28	1.31	1.33	1.46	1.64	1.83	3.28	4.67

ตารางที่ 3 แสดงค่า ΔE^*ab ที่ระยะเวลาต่างๆของ Ponceau 4R

ซ้ำที่/เวลา	1 min	15 min	30 min	45 min	60 min	90 min	120min	3 hrs	5 hrs	7 hrs	1 day	2 day
1	0.40	0.39	0.39	0.42	0.43	0.42	0.44	0.42	0.38	0.41	0.36	0.39
2	0.33	0.33	0.38	0.39	0.34	0.35	0.36	0.33	0.36	0.32	0.31	0.34
3	0.43	0.39	0.38	0.43	0.37	0.37	0.40	0.40	0.39	0.39	0.36	0.44
4	0.33	0.36	0.32	0.34	0.32	0.36	0.38	0.35	0.34	0.34	0.29	0.36
5	0.30	0.36	0.34	0.31	0.30	0.34	0.33	0.29	0.34	0.34	0.32	0.32
6	0.26	0.25	0.20	0.25	0.26	0.24	0.26	0.24	0.30	0.29	0.25	0.25
7	0.34	0.31	0.35	0.33	0.30	0.31	0.31	0.26	0.25	0.27	0.25	0.28
8	0.35	0.36	0.36	0.36	0.37	0.33	0.31	0.33	0.30	0.32	0.30	0.33
9	0.60	0.61	0.59	0.62	0.59	0.60	0.55	0.61	0.59	0.53	0.56	0.55
10	0.60	0.61	0.60	0.63	0.59	0.60	0.57	0.58	0.56	0.52	0.55	0.51

ตารางที่ 4 แสดงค่า ΔE^*ab ที่ระยะเวลาต่างๆของ Sunset yellow

ซ้ำที่/เวลา	1 min	15 min	30 min	45 min	60 min	90 min	120min	3 hrs	5 hrs	7 hrs	1 day	2 day
1	0.29	0.31	0.31	0.29	0.30	0.23	0.32	0.30	0.31	0.32	0.30	0.29
2	0.31	0.33	0.30	0.27	0.30	0.31	0.32	0.31	0.28	0.34	0.31	0.33
3	0.63	0.61	0.64	0.56	0.61	0.57	0.53	0.56	0.56	0.64	0.58	0.71
4	0.73	0.74	0.71	0.64	0.64	0.65	0.66	0.69	0.64	0.62	0.69	0.83
5	0.72	0.76	0.73	0.72	0.78	0.73	0.75	0.73	0.74	0.72	0.77	87.00
6	0.83	0.86	0.83	0.82	0.83	0.84	0.82	0.94	0.79	0.78	0.88	0.92
7	0.84	0.86	0.92	0.78	0.89	0.93	0.95	0.92	0.77	0.98	0.90	1.49
8	0.75	0.73	0.78	0.92	0.77	0.83	0.80	0.80	0.92	0.86	0.75	1.42

ตารางที่ 5 แสดงค่า ΔE^*ab ที่ระยะเวลาต่างๆของ Tartrazine

ซ้ำที่/เวลา	1 min	15 min	30 min	45 min	60 min	90 min	120min	3 hrs	5 hrs	7 hrs	1 day	2 day
1	0.64	0.55	0.54	0.57	0.54	0.57	0.53	0.54	0.63	0.53	0.54	0.66
2	0.47	0.45	0.45	0.42	0.41	0.44	0.42	0.38	0.48	0.37	0.44	0.51
3	0.74	0.73	0.73	0.73	0.70	0.73	0.81	0.83	0.74	0.77	0.82	0.78
4	0.45	0.56	0.57	0.58	0.59	0.59	0.63	0.67	0.59	0.61	0.61	0.66
5	0.95	0.92	0.84	0.89	0.86	0.88	0.95	0.98	0.88	0.96	0.94	0.94
6	0.84	0.89	0.92	0.93	0.92	0.90	0.99	0.91	0.90	0.92	0.96	0.97
7	0.61	0.60	0.59	0.55	0.60	0.62	0.53	0.59	0.52	0.51	0.52	0.46
8	0.47	0.62	0.61	0.61	0.64	0.57	0.56	0.62	0.61	0.62	0.60	0.60
9	0.32	0.34	0.35	0.36	0.33	0.37	0.37	0.35	0.36	0.37	0.37	0.40
10	0.59	0.65	0.63	0.66	0.65	0.70	0.73	0.66	0.64	0.76	0.80	1.22

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

สมมติฐาน

H_0 = การเปลี่ยนแปลงของเวลาไม่มีผลต่อค่า ΔE^*ab ของสารละลายสี

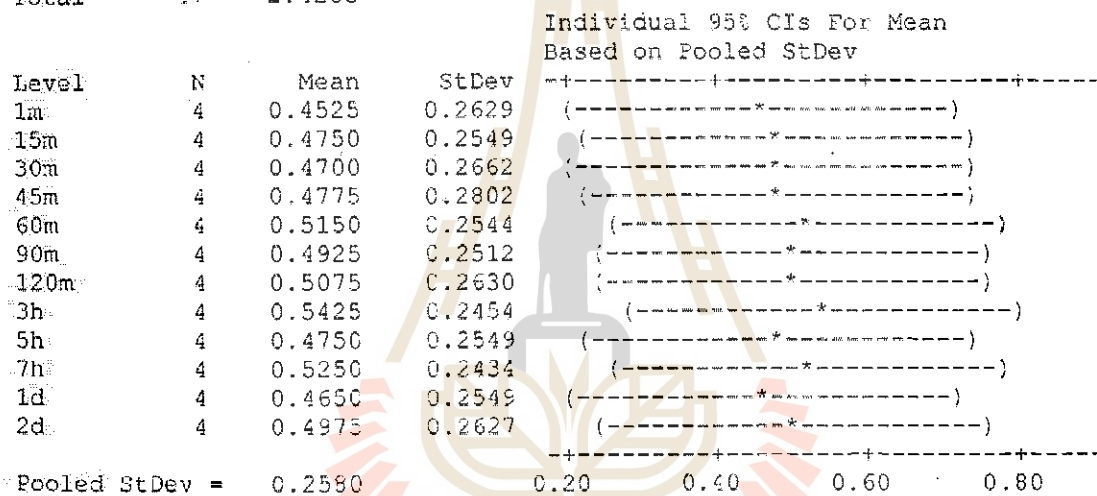
H_a = การเปลี่ยนแปลงของเวลาที่มีผลต่อค่า ΔE^*ab ของสารละลายสี

1. Apple green

One-way ANOVA: ΔE^*ab versus time

Analysis of Variance for ΔE^*ab

Source	DF	SS	MS	F	P
time	11	0.0320	0.0029	0.04	1.000
Error	36	2.3964	0.0666		
Total	47	2.4283			

2. Erythrosine

One-way ANOVA: ΔE^*ab versus TIMEAnalysis of Variance for ΔE^*ab

Source	DF	SS	MS	F	P
TIME	11	73.4477	6.6771	91.06	0.000
Error	108	7.9190	0.0733		
Total	119	81.3668			

Individual 95% CIs For Mean
Based on Pooled StDev

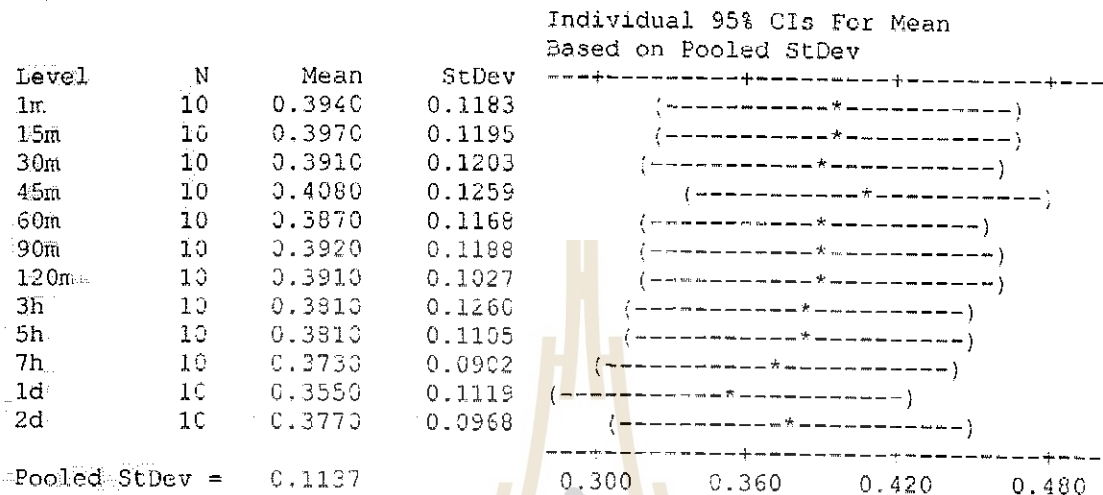
Level	N	Mean	StDev	CI
1m	10	1.2820	0.1662	(--)
15m	10	1.3210	0.1710	(+-)
30m	10	1.2790	0.1574	(-*)
45m	10	1.2900	0.1708	(--)
60m	10	1.3190	0.1551	(+-)
90m	10	1.3320	0.1508	(+-)
120m	10	1.4460	0.1617	(+-)
3h	10	1.4540	0.1723	(-*)
5h	10	1.6540	0.1794	(-*)
7h	10	1.8390	0.2029	(+-)
1d	10	2.5530	0.4107	(-*)
2d	10	4.0540	0.6515	(-*)

Pooled StDev = 0.2708

3. Ponceau 4R

One-way ANOVA: ΔE^*_{ab} versus timeAnalysis of Variance for ΔE^*_{ab}

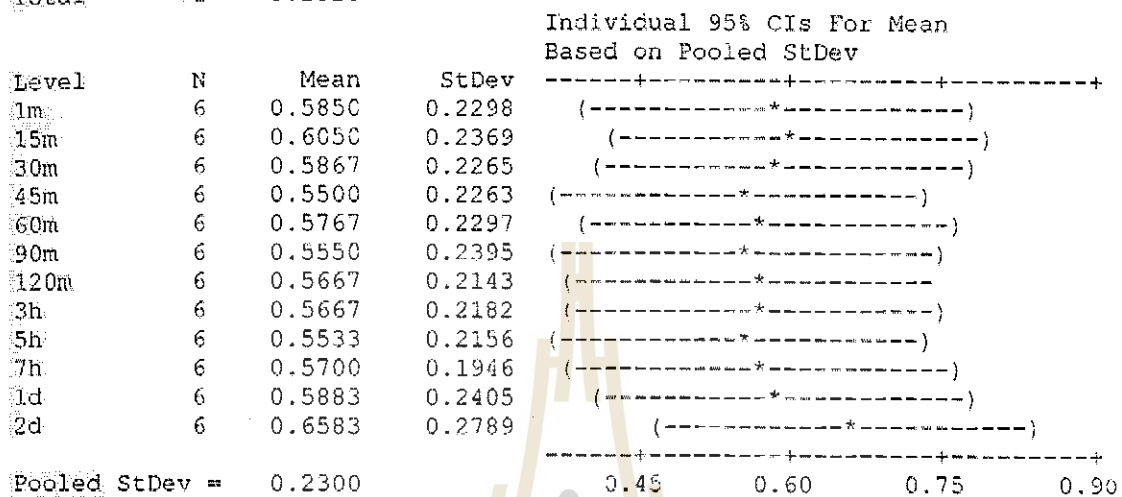
Source	DF	SS	MS	F	P
time	11	0.0201	0.0018	0.14	0.999
Error	108	1.3954	0.0129		
Total	119	1.4156			

4. Sunset yellow

One-way ANOVA: ΔE^*ab versus timeAnalysis of Variance for ΔE^*ab

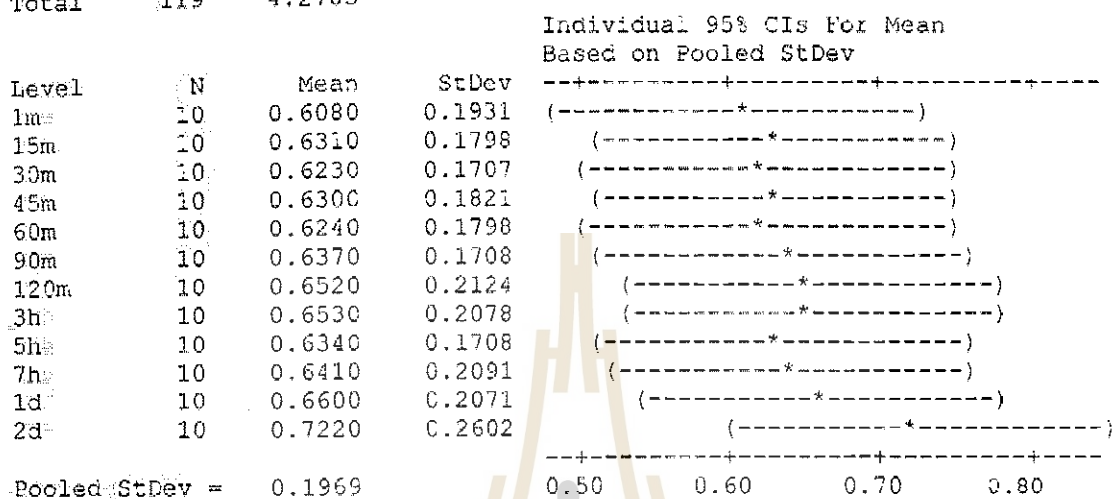
Source	DF	SS	MS	F	P
time	11	0.0576	0.0052	0.10	1.000
Error	60	3.1749	0.0529		
Total	71	3.2325			

5. Tartrazine

One-way ANOVA: ΔE^*ab versus time

Analysis of Variance for ΔE^*ab					
Source	DF	SS	MS	F	P
time	11	0.0913	0.0083	0.21	0.996
Error	108	4.1872	0.0388		
Total	119	4.2785			

สรุปผลการวิเคราะห์

จากผลการทดลองการเปลี่ยนแปลงสารละลายสีที่เวลาต่างๆ (ตารางที่ 8-12) เมื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าในระยะเวลา 1 นาที ถึง 2 วัน สารละลายสี Apple green, Ponceau 4R, Sunset yellow, Tartrazine มีค่า ΔE^*ab ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของเวลาไม่มีผลต่อค่า ΔE^*ab ของสารละลายสี ยกเว้นสารละลายสี Erythrosine มีค่า ΔE^*ab ไม่แตกต่างกันในระยะเวลา 1 นาที ถึง 3 ชั่วโมง ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้นควรวัดสารละลายสี Erythrosine ภายในระยะเวลา 3 ชั่วโมง หลังจากการเตรียมสารละลายสี

2. การศึกษาผลของความชื้นที่มีผลต่อสารละลายสี

วิธีการทดลอง

- นำสีผงที่สุ่มเก็บตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ส่วน
 - ส่วนที่ 1 นำไปวัดความชื้นด้วยเครื่อง Moisture Analyzer
 - ส่วนที่ 2 ใส่บีกเกอร์วางทิ้งไว้ประมาณ 2 วัน นำไปวัดความชื้นด้วยเครื่อง Moisture Analyzer
- ชั่งสีผงส่วนที่ 1 ใส่ในถ้วยแก้ว (Apple green, Ponceau 4R, Sunset yellow, Tartrazine 1.0000 กรัม) (Erythrosine 0.5000 กรัม)
- ชั่งสีผงส่วนที่ 2 ใส่ในถ้วยแก้ว โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน

- ชั่งน้ำหนักสีผงโดยคำนวณน้ำหนักสีผงให้มีปริมาณสีผงหรือ % solid เท่ากับสีผงส่วนที่ 1 ดังนี้

การหาน้ำหนักสีผงส่วนที่ 2

$$W_2 = \frac{(100 - M_1) * W_1}{(100 - M_2)}$$

โดยที่

M_1 คือ ความชื้นของสีผงเริ่มต้น

M_2 คือ ความชื้นของสีผงสุดท้าย

W_1 คือ น้ำหนักสีผงเริ่มต้น*

W_2 คือ น้ำหนักสีผงสุดท้าย

* น้ำหนักสีผงเริ่มต้น Apple green, Ponceau 4R, Sunset yellow, Tartrazine 1.0000 กรัม และ Erythrosine 0.5000 กรัม

- ชั่งสีผงส่วนที่ 2 ใส่ในถ้วยแก้ว โดยมีน้ำหนักเท่ากับส่วนที่ 1 (Apple green, Ponceau 4R, Sunset yellow, Tartrazine 1.0000 กรัม) (Erythrosine 0.5000 กรัม)

- ละลายสีผงในถ้วยแก้วด้วยน้ำกลั่น แล้วเทใส่ Volumetric flask ขนาด 1000 ml พร้อมทั้ง rinse ถ้วยแก้วด้วยน้ำกลั่นจนสารละลายสีหมด
- ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่น จนถึงขีดบอกปริมาตร และทำการเขย่า Volumetric flask กลับไปมาจนสารละลายผสมเข้ากัน
- ปิเปตสารละลายสีด้วย Volumetric pipette 1 ml ใส่ใน Volumetric flask ขนาด 100 ml ปรับปริมาตรจนครบ และทำการเขย่า Volumetric flask กลับไปมาจนสารละลายผสมเข้ากัน
- นำสารละลายที่ได้ไปวัดค่าสีด้วยเครื่อง Spectrophotometer color-sphere ใน mode Transmittance
- เปรียบเทียบค่าสีที่วัดได้

ผลการทดลอง**1.- Apple green**

- ความชื้นเริ่มต้น 4.80 %

- ความชื้นสุดท้าย 5.40 %

ตารางที่ 6 แสดงผลค่าสีที่วัดด้วยเครื่อง spectrophotometer color-sphere ของสีผง Apple green (ความชื้นเริ่มต้น)

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}	Pass/Fail
STD	lot 706	98.79	-6.05	11.57	0.00	0.00	0.00	0.00	
1	(1.0000 g)	98.81	-6.04	11.57	0.02	0.01	0.00	0.03	PASS
2	(1.0000 g)	98.79	-6.06	11.58	0.00	-0.01	0.01	0.02	PASS
3	(1.0001 g)	98.72	-6.21	11.89	-0.07	-0.16	0.32	0.36	PASS
4	(1.0001 g)	98.72	-6.24	11.93	-0.07	-0.19	0.36	0.41	PASS
5	(1.0001 g)	98.77	-6.28	11.97	-0.03	-0.23	0.40	0.46	PASS
6	(1.0001 g)	98.76	-6.29	11.99	-0.03	-0.24	0.42	0.48	PASS

ตารางที่ 7 แสดงผลค่าสีที่วัดด้วยเครื่อง spectrophotometer color-sphere ของสีผง Apple green (ความชื้นสุดท้าย)

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}	Pass/Fail
STD	lot 706	98.79	-6.05	11.57	0.00	0.00	0.00	0.00	
1	(1.0063 g)	98.88	-5.70	10.88	0.09	0.35	-0.69	0.78	PASS
2	(1.0063 g)	98.89	-5.73	10.92	0.10	0.32	-0.65	0.73	PASS
3	(1.0061 g)	98.87	-5.88	11.16	0.07	0.17	-0.41	0.45	PASS
4	(1.0061 g)	98.86	-5.88	11.16	0.06	0.17	-0.41	0.45	PASS
5	(1.0064 g)	98.79	-6.18	11.72	0.00	-0.13	0.15	0.20	PASS
6	(1.0064 g)	98.80	-6.16	11.74	0.01	-0.12	0.16	0.20	PASS
7	(1.0001 g)	98.90	-5.73	10.90	0.11	0.32	-0.67	0.75	PASS
8	(1.0001 g)	98.88	-5.73	10.92	0.08	0.32	-0.65	0.73	PASS
9	(1.0001 g)	98.89	-5.81	11.09	0.10	0.23	-0.48	0.54	PASS
10	(1.0001 g)	98.89	-5.82	11.09	0.10	0.23	-0.48	0.54	PASS

2. Erythrosine

- ความชื้นเริ่มต้น 12.60 %

- ความชื้นสุดท้าย 13.89 %

ตารางที่ 8 แสดงผลค่าสีที่วัดด้วยเครื่อง spectrophotometer color-sphere ของสีผง Erythrosine (ความชื้นเริ่มต้น)

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}	Pass/Fail
STD	Lot.R520/01/03	91.78	25.89	-8.30	0.00	0.00	0.00	0.00	
1	(0.5000 g)	91.77	25.94	-8.32	-0.01	0.06	-0.02	0.07	PASS
2	(0.5000 g)	91.75	25.91	-8.30	-0.03	0.03	0.00	0.10	PASS
3	(0.5001 g)	91.79	25.84	-8.25	0.01	-0.05	0.05	0.07	PASS
4	(0.5001 g)	91.73	25.95	-8.30	-0.05	0.06	0.00	0.08	PASS
5	(0.4999 g)	91.71	25.95	-8.28	-0.07	0.07	0.02	0.10	PASS
6	(0.4999 g)	91.69	26.05	-8.32	-0.09	0.17	-0.02	0.19	PASS

ตารางที่ 9 แสดงผลค่าสีที่วัดด้วยเครื่อง spectrophotometer color-sphere ของสีผง Erythrosine (ความชื้นสุดท้าย)

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}	Pass/Fail
STD	Lot.R520/01/03	91.78	25.89	-8.30	0.00	0.00	0.00	0.00	
1	(0.5074 g)	91.71	25.83	-8.26	-0.07	-0.05	0.05	0.10	PASS
2	(0.5074 g)	91.67	25.87	-8.19	-0.12	-0.02	0.12	0.17	PASS
3	(0.5077 g)	91.73	25.73	-8.18	-0.05	-0.16	0.12	0.20	PASS
4	(0.5077 g)	91.72	25.71	-8.19	-0.06	-0.18	0.12	0.22	PASS
5	(0.5074 g)	91.72	25.75	-8.16	-0.07	-0.14	0.14	0.21	PASS
6	(0.5074 g)	91.73	25.69	-8.13	-0.05	-0.19	0.17	0.27	PASS
7	(0.5000 g)	91.85	25.31	-8.01	0.07	-0.58	0.30	0.65	PASS
8	(0.5000 g)	91.82	25.42	-8.09	0.04	-0.47	0.22	0.51	PASS
9	(0.4999 g)	91.78	25.49	-8.15	0.00	-0.40	0.16	0.43	PASS
10	(0.4999 g)	91.76	25.59	-8.20	-0.02	-0.30	0.10	0.31	PASS
11	(0.5001 g)	91.76	25.48	-8.12	-0.03	-0.41	0.18	0.45	PASS
12	(0.5001 g)	91.75	25.46	-8.11	-0.03	-0.43	0.20	0.47	PASS

3. Ponceau 4R

- ความชื้นเริ่มต้น 9.00 %

- ความชื้นสุดท้าย 13.79 %

ตารางที่ 10 แสดงผลค่าสีที่วัดด้วยเครื่อง spectrophotometer color-sphere ของสีผง Ponceau 4R (ความชื้นเริ่มต้น)

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}	Pass/Fail
STD	Lot 107/08/03	87.96	27.87	2.90	0.00	0.00	0.00	0.00	
1	(1.0000 g)	87.97	27.87	2.89	0.02	0.00	-0.01	0.02	PASS
2	(1.0000 g)	87.94	27.96	2.91	-0.01	0.08	0.02	0.09	PASS
3	(1.0001 g)	87.87	28.14	2.96	-0.08	0.27	0.06	0.29	PASS
4	(1.0001 g)	87.85	28.14	2.94	-0.10	0.26	0.05	0.29	PASS
5	(1.0002 g)	87.94	27.93	2.91	-0.02	0.06	0.01	0.06	PASS
6	(1.0002 g)	87.95	27.93	2.91	0.00	0.06	0.01	0.06	PASS

ตารางที่ 11 แสดงผลค่าสีที่วัดด้วยเครื่อง spectrophotometer color-sphere ของสีผง Ponceau 4R (ความชื้นสุดท้าย)

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}	Pass/Fail
STD	Lot 107/08/03	87.96	27.87	2.90	0.00	0.00	0.00	0.00	
1	(1.0555 g)	88.24	27.38	2.78	0.28	-0.49	-0.12	0.58	FAIL
2	(1.0555 g)	88.23	27.46	2.79	0.27	-0.41	-0.11	0.51	WARN
3	(1.0556 g)	88.22	27.36	2.77	0.27	-0.51	-0.12	0.59	FAIL
4	(1.0556 g)	88.18	27.28	2.75	0.22	-0.59	-0.14	0.65	FAIL
5	(1.0555 g)	88.22	27.34	2.80	0.26	-0.53	-0.10	0.60	FAIL
6	(1.0555 g)	88.24	27.31	2.78	0.29	-0.56	-0.11	0.64	FAIL
7	(1.0001 g)	88.89	26.20	2.63	0.94	-1.67	-0.26	1.94	FAIL
8	(1.0001 g)	88.84	26.20	2.60	0.88	-1.68	-0.30	1.92	FAIL
9	(1.0001 g)	88.79	26.20	2.54	0.83	-1.67	-0.35	1.90	FAIL
10	(1.0001 g)	88.79	26.23	2.56	0.83	-1.65	-0.34	1.88	FAIL

4. Sunset yellow

- ความชื้นเริ่มต้น 6.11 %

- ความชื้นสุดท้าย 12.21 %

ตารางที่ 12 แสดงผลค่าสีที่วัดด้วยเครื่อง spectrophotometer color-sphere ของสีผง Sunset yellow (ความชื้นเริ่มต้น)

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}	Pass/Fail
STD	Lot 134/08/03	92.09	14.54	29.86	0.00	0.00	0.00	0.00	
1	(1.0000 g)	92.09	14.54	29.83	0.00	0.00	-0.03	0.04	PASS
2	(1.0000 g)	92.07	14.53	29.87	-0.01	0.00	0.01	0.03	PASS
3	(1.0001 g)	92.05	14.62	30.02	-0.03	0.08	0.16	0.18	PASS
4	(1.0001 g)	92.01	14.61	29.98	-0.07	0.07	0.12	0.16	PASS
5	(1.0000 g)	92.08	14.54	29.80	-0.01	0.00	-0.06	0.07	PASS
6	(1.0000 g)	92.09	14.52	29.79	0.01	-0.02	-0.07	0.07	PASS

ตารางที่ 13 แสดงผลค่าสีที่วัดด้วยเครื่อง spectrophotometer color-sphere ของสีผง Sunset yellow (ความชื้นสุดท้าย)

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}	Pass/Fail
STD	Lot 134/08/03	92.09	14.54	29.86	0.00	0.00	0.00	0.00	
1	(1.0695 g)	92.11	14.53	29.45	0.02	-0.01	-0.41	0.41	PASS
2	(1.0695 g)	92.15	14.47	29.36	0.06	-0.07	-0.50	0.51	PASS
3	(1.0695 g)	92.14	14.38	29.42	0.06	-0.16	-0.44	0.48	PASS
4	(1.0695 g)	92.14	14.40	29.48	0.05	-0.14	-0.38	0.41	PASS
5	(1.0694 g)	92.12	14.40	29.39	0.03	-0.14	-0.47	0.49	PASS
6	(1.0694 g)	92.16	14.34	29.33	0.07	-0.19	-0.54	0.57	PASS
7	(1.0001 g)	92.42	13.98	28.25	0.33	-0.56	-1.61	1.74	FAIL
8	(1.0001 g)	92.55	13.82	27.73	0.46	-0.72	-2.13	2.29	FAIL
9	(1.0001 g)	92.57	13.77	27.64	0.49	-0.77	-2.23	2.41	FAIL

5. Tartrazine

- ความชื้นเริ่มต้น 11.20 %

- ความชื้นสุดท้าย 14.91 %

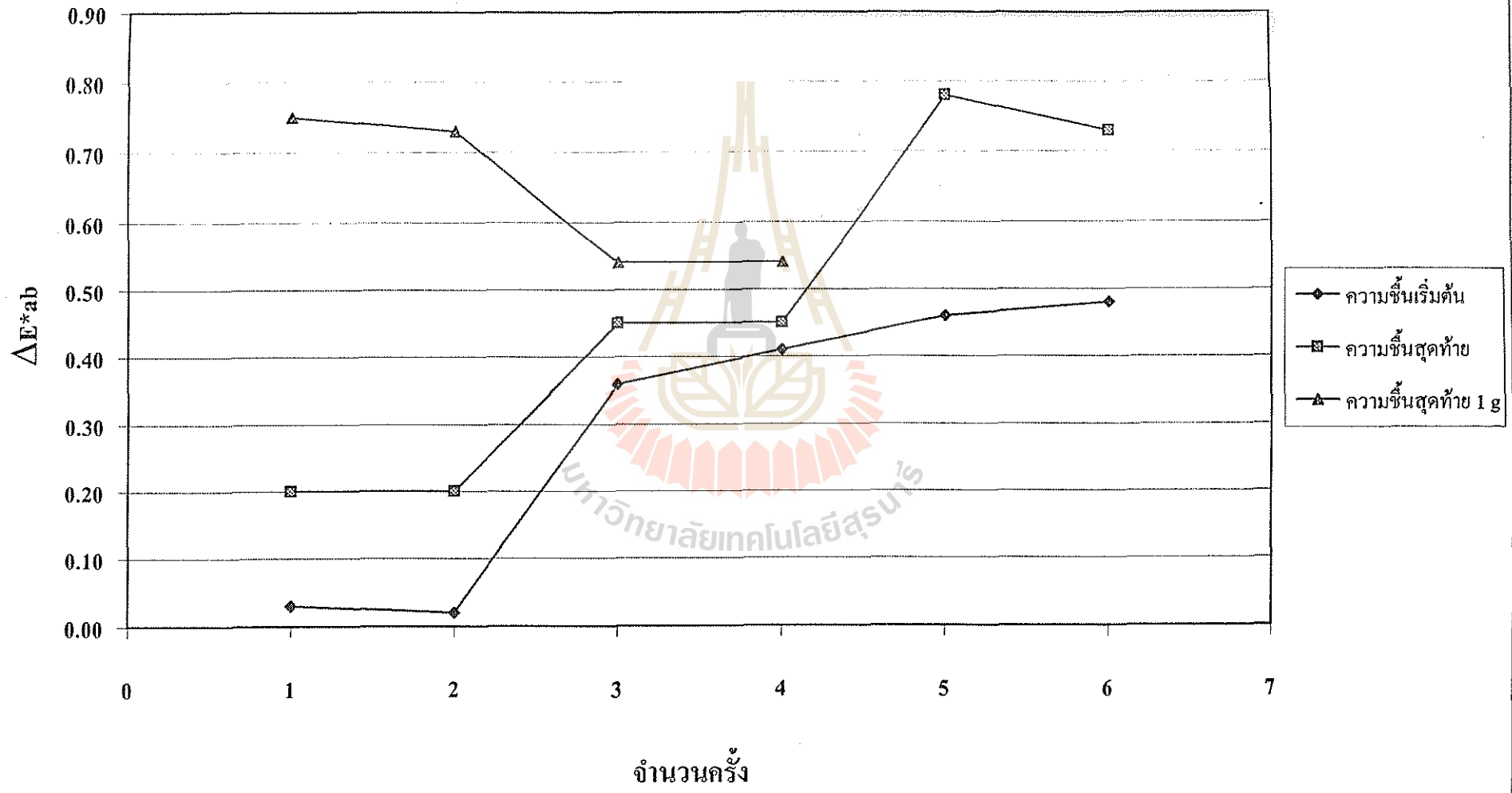
ตารางที่ 14 แสดงผลค่าสีที่วัดด้วยเครื่อง spectrophotometer color-sphere ของสีผง Tartrazine (ความชื้นเริ่มต้น)

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}	Pass/Fail
STD	Lot 4690310/2002	98.26	-11.27	39.83	0.00	0.00	0.00	0.00	
1	(0.9998 g)	98.30	-11.29	39.86	0.04	-0.01	0.02	0.05	PASS
2	(0.9998 g)	98.31	-11.26	39.75	0.05	0.01	-0.08	0.11	PASS
3	(1.0000 g)	98.34	-11.30	40.07	0.08	-0.03	0.23	0.25	PASS
4	(1.0000 g)	98.33	-11.30	40.02	0.07	-0.03	0.19	0.20	PASS
5	(1.0001 g)	98.35	-11.31	39.96	0.08	-0.03	0.13	0.16	PASS
6	(1.0001 g)	98.37	-11.31	39.99	0.10	-0.04	0.15	0.19	PASS

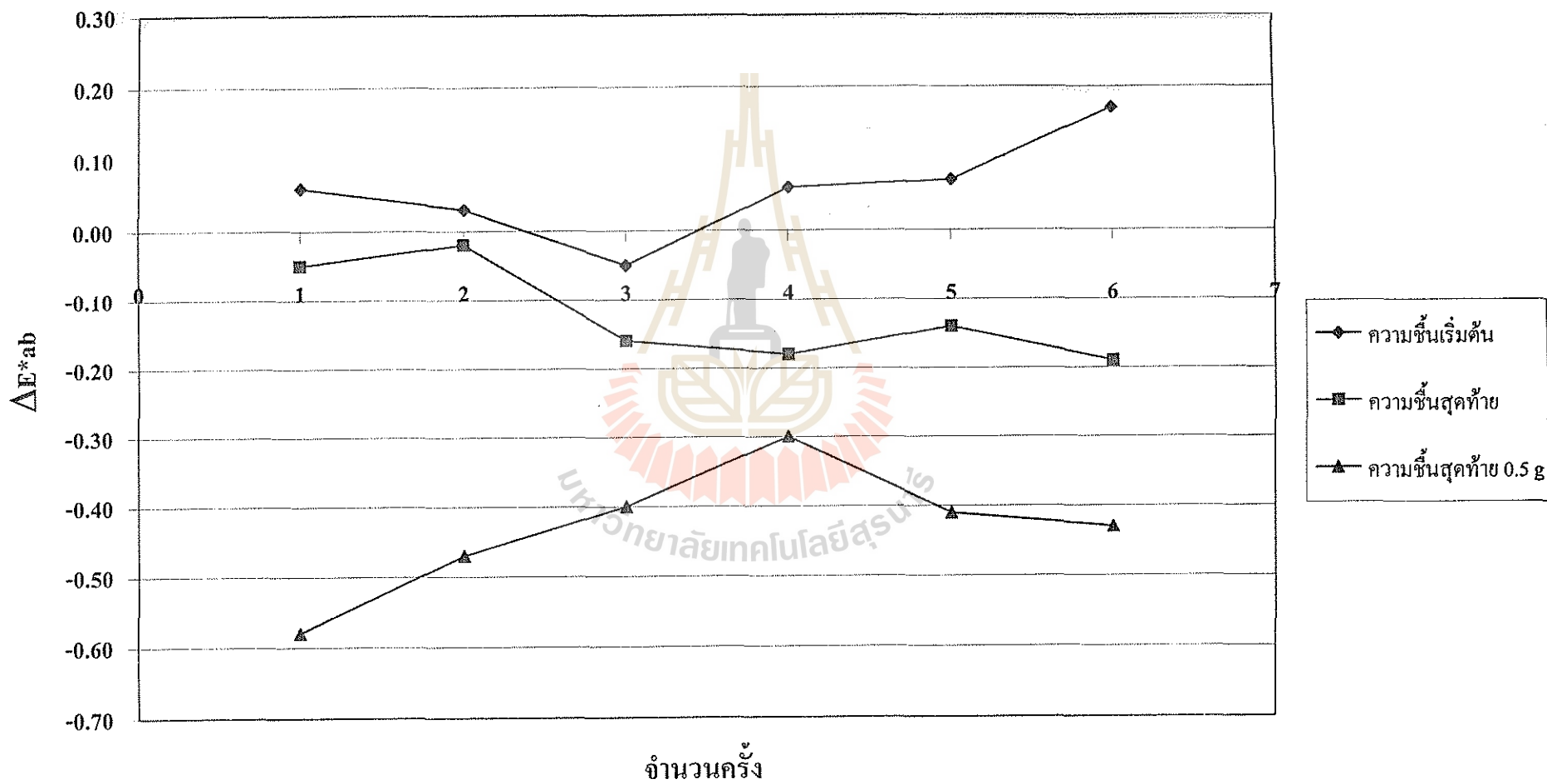
ตารางที่ 15 แสดงผลค่าสีที่วัดด้วยเครื่อง spectrophotometer color-sphere ของสีผง Tartrazine (ความชื้นสุดท้าย)

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}	Pass/Fail
STD	Lot 4690310/2002	98.26	-11.27	39.83	0.00	0.00	0.00	0.00	
1	(1.0436 g)	98.37	-11.00	38.56	0.10	0.27	-1.27	1.30	PASS
2	(1.0436 g)	98.36	-11.02	38.64	0.09	0.25	-1.19	1.22	PASS
3	(1.0436 g)	98.37	-11.06	38.68	0.10	0.22	-1.15	1.18	PASS
4	(1.0436 g)	98.36	-11.05	38.62	0.10	0.23	-1.21	1.24	PASS
5	(1.0436 g)	98.41	-11.05	38.63	0.14	0.22	-1.21	1.24	PASS
6	(1.0436 g)	98.39	-11.05	38.59	0.13	0.23	-1.25	1.27	PASS
7	(0.9999 g)	98.48	-10.78	37.39	0.22	0.49	-2.44	2.50	FAIL
8	(0.9999 g)	98.49	-10.78	37.36	0.22	0.49	-2.47	2.53	FAIL
9	(1.0001 g)	98.41	-10.67	37.12	0.15	0.60	-2.71	2.78	FAIL
10	(1.0001 g)	98.39	-10.70	37.19	0.13	0.58	-2.64	2.71	FAIL

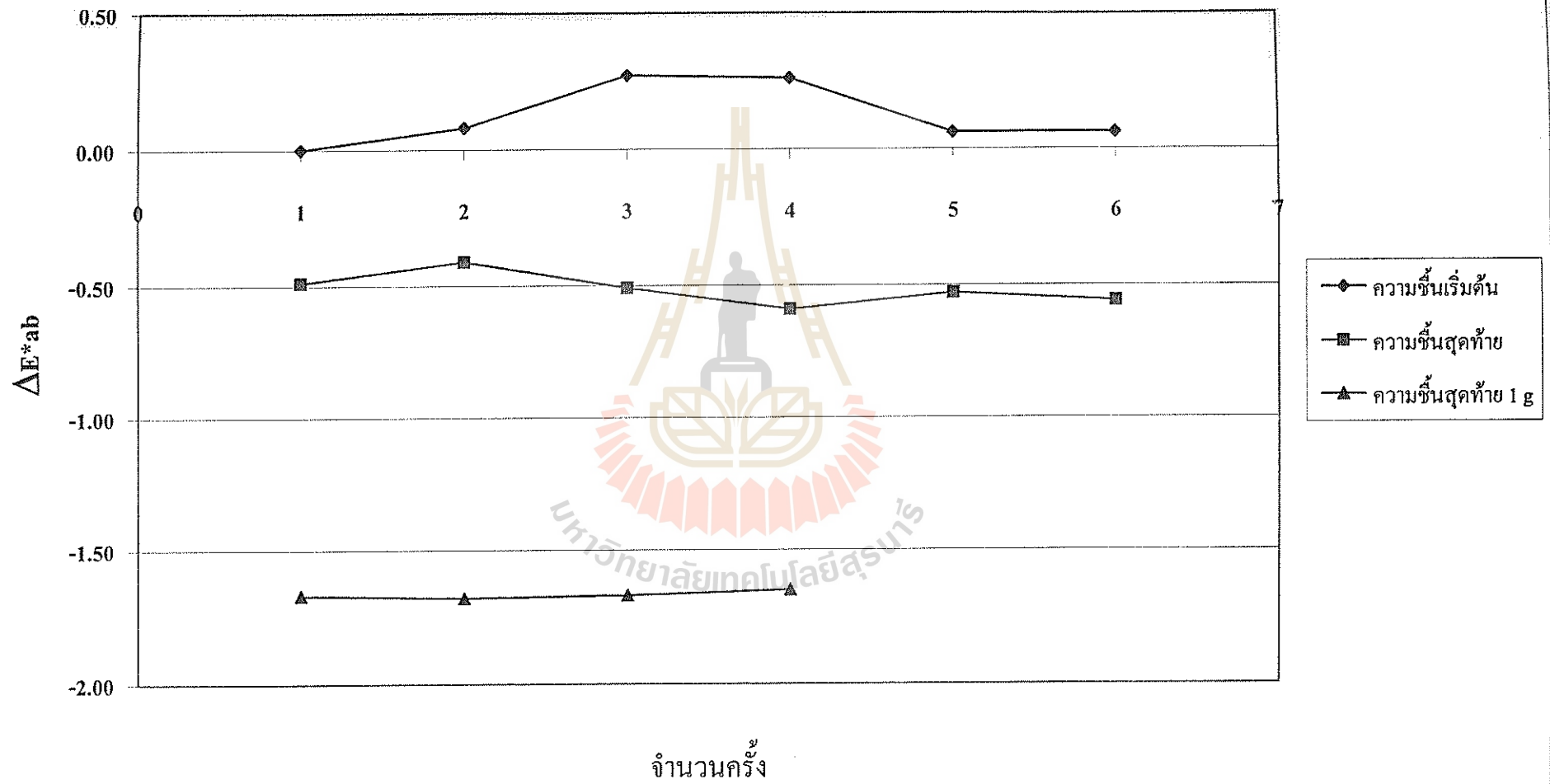
กราฟที่ 7 แสดงค่า ΔE^*ab ของสี Apple green

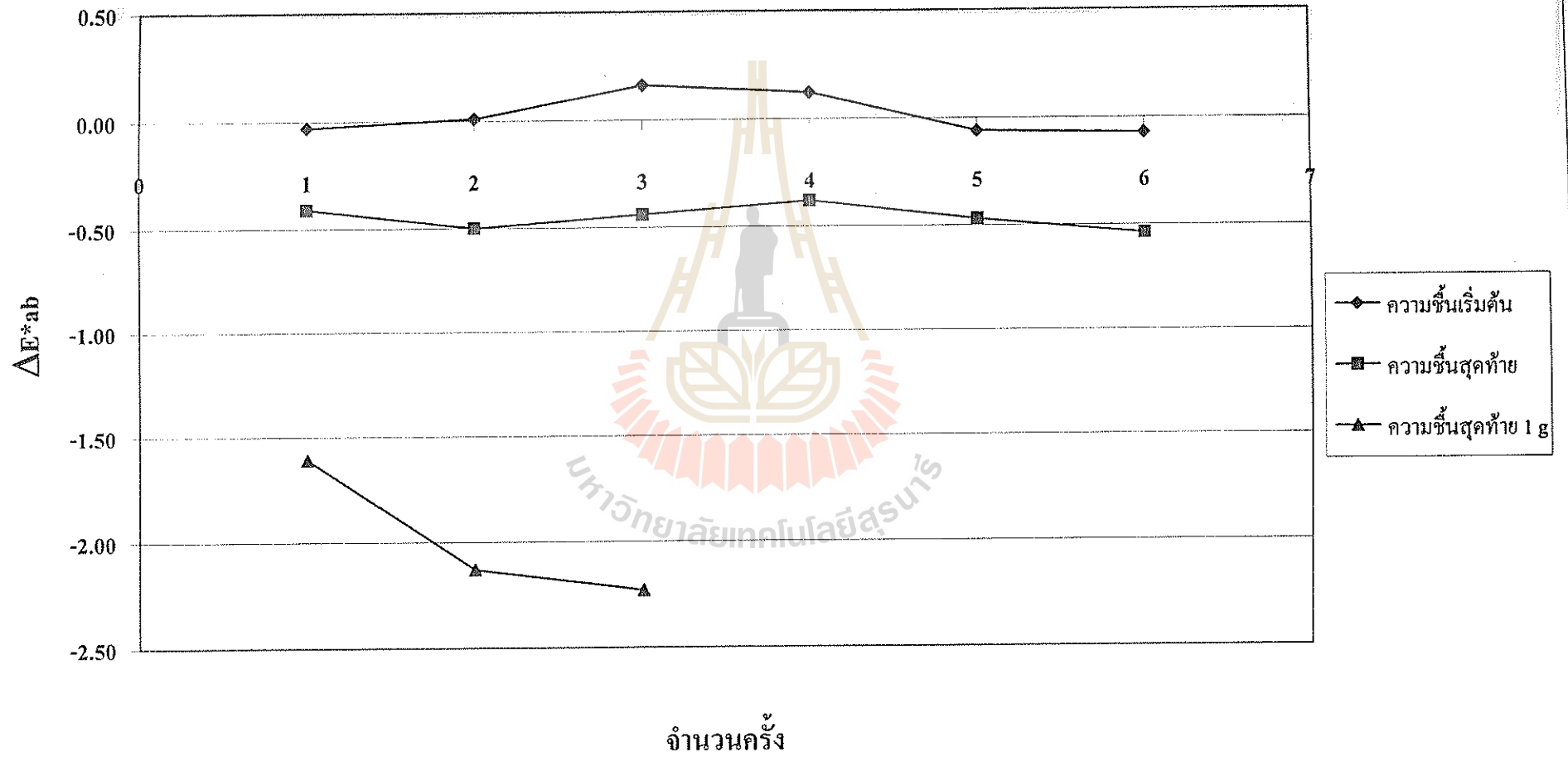
กราฟที่ 8 แสดงค่า ΔE^*ab ของสี Erythrosine

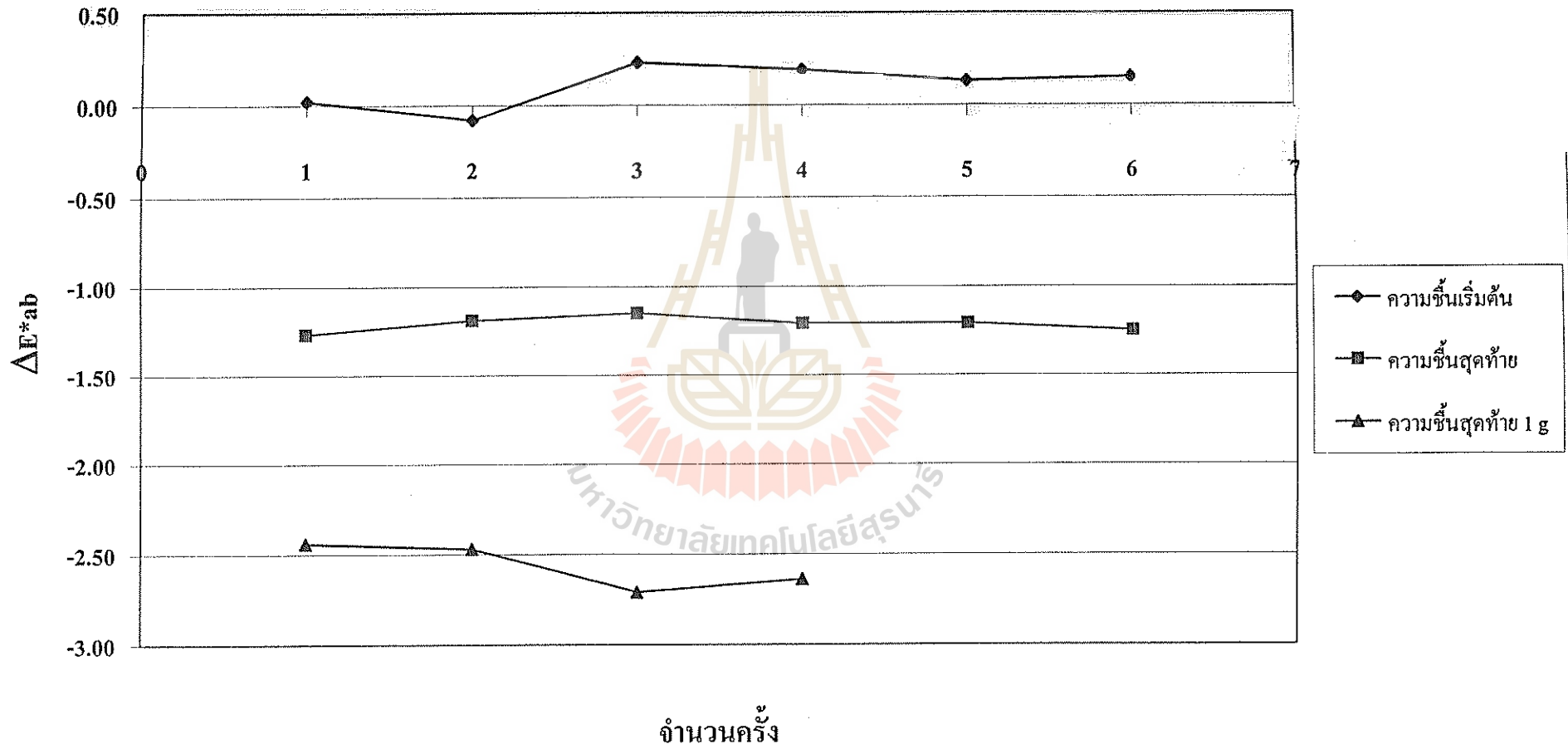
กราฟที่ 9 แสดงค่า ΔE^*ab ของสี Ponceau 4R

กราฟที่ 10 แสดงค่า ΔE^*ab ของสี Sunset yellow

กราฟที่ 10 แสดงค่า ΔE^*_{ab} ของสี Tartrazine

สรุปผลการทดลอง

จากตารางที่ 6 - 15 พบว่าสีผง Apple green, Erythrosine, Ponceau 4R, Sunset yellow และ Tartrazine มีผลต่างของความชื้นเริ่มต้นและสุดท้าย 0.60, 1.29, 4.79, 6.10 และ 3.71 % ตามลำดับ เมื่อนำสีผงมาเตรียมสารละลาย โดยใช้น้ำหนักสีผงที่ความชื้นสุดท้ายให้มีปริมาณสีผงหรือ % solid เท่ากับสารละลายที่เตรียมจากสีผงความชื้นเริ่มต้น และน้ำหนักสีผงที่ความชื้นสุดท้ายเท่ากับสารละลายสีผงที่เตรียมจากสีผงความชื้นเริ่มต้น เมื่อนำมาพล็อตกราฟ พบว่า

- สารละลายสี Erythrosine, Ponceau 4R, Sunset yellow และ Tartrazine ที่เตรียมจากสีผงที่ความชื้นสุดท้ายที่มีปริมาณสีผงหรือ % solid เท่ากับสารละลายสีที่เตรียมจากสีผงที่ความชื้นเริ่มต้น มีค่า L , a , b และค่า ΔE^*ab ใกล้เคียงกันมากกว่าสารละลายสีที่มีน้ำหนักสีผงเท่ากัน ยกเว้นสารละลายสี Apple green ซึ่งมีค่า L , a , b และค่า ΔE^*ab ใกล้เคียงกันทั้งที่ % solid และน้ำหนักสีผงเท่ากัน

เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะค่าสีที่บอกถึงลักษณะสารละลายสีของสีผงนั้นๆ เช่น สารละลายสี Apple green มีลักษณะสารละลายสีเป็นสีเขียว ต้องดูค่าสี $-a$, สารละลายสี Erythrosine และ Ponceau 4R มีลักษณะสารละลายสีเป็นสีแดง ต้องดูค่าสี $+a$ ส่วนสารละลายสี Sunset yellow และ Tartrazine มีลักษณะสารละลายสีเป็นสีเหลือง ต้องดูค่าสี $+b$ ซึ่งพบว่า สารละลายสีที่ความชื้นสุดท้ายที่มีปริมาณสีผงหรือ % solid มีค่าใกล้เคียงกับสารละลายสีที่ความชื้นเริ่มต้น มากกว่าที่น้ำหนักสีผงเท่ากัน เนื่องจากมีผลต่างของความชื้นมาก จึงทำให้ค่าสีที่วัดได้มีค่าแตกต่างกัน แต่เมื่อผลต่างของความชื้นน้อย เช่น สารละลายสี Apple green พบว่าค่าสีที่วัดได้มีค่าใกล้เคียงกันทั้งที่ปริมาณสีผงหรือ % solid และน้ำหนักเท่ากัน ดังนั้นสี Apple green จึงสามารถใช้น้ำหนักสีผงที่ความชื้นสุดท้ายเท่ากับน้ำหนักสีผงของสารละลายสีที่ความชื้นเริ่มต้นได้

วิจารณ์ผลการทดลอง

จากการทดลองปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่าสี เช่น เวลา และความชื้น พบว่าในการวัดค่าสีของสีผงที่รับเข้าควรทำการตรวจวัดค่าสีทันที เพื่อควบคุมความคลาดเคลื่อนในการตรวจวัดค่าสี จากความชื้น เพราะถ้าสีผงมีความชื้นสูงทำให้ค่าสีที่ได้มีค่าไม่ถูกต้อง และควรทำการวัดความชื้นของสีผงก่อนทำการเตรียมสารละลาย เพื่อตรวจสอบว่าความชื้นสีผงว่ามีค่าเกินกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ (ค่าความชื้นมาตรฐานไม่เกิน 6%) พร้อมทั้งควรวัดค่าสีของสารละลายสี Apple green, Ponceau 4R, Sunset yellow, Tartrazine ในระยะเวลา 2 วัน และสารละลายสี Erythrosine ภายในระยะเวลา 3 ชั่วโมง หลังจากการเตรียมสารละลายสี

ดังนั้นในการกำหนดมาตรฐานในการตรวจรับสีผง สีผงที่นำมาเตรียมเป็นสารละลายควรเป็นสีผงที่เพิ่งรับเข้ามา เพราะสีผงที่รับเข้ามามีความชื้นต่ำและอยู่ในมาตรฐานที่กำหนด และไม่ควรมนำสีผงที่รับเข้ามานานแล้วมาใช้เป็นมาตรฐานในการตรวจรับสีผง เพราะเมื่อการเก็บสีผงนานๆ อาจจะทำให้ค่าความชื้นของสีผงสูงเกินกว่าที่กำหนดมาตรฐานไว้

3. การตรวจสอบคุณภาพสีผง และการกำหนดมาตรฐานในการตรวจรับสีผง โดยเครื่อง Spectrophotometer

วิธีการทดลอง

1. สุ่มตัวอย่างสีผงตาม Lot ที่รับเข้า ทำการตรวจสอบคุณภาพ โดยการดูลักษณะถึง ดูรหัสสินค้า ดูหมายเลข Lot และวันที่ผลิตว่าตรงกับ Lot ที่นำมาส่งหรือไม่ และดูลักษณะสีผงว่าจับตัวเป็นก้อนหรือไม่
2. สุ่มตัวอย่างสี 1 ถัง โดยทำการเก็บตัวอย่างสีผง โดยใช้ช้อนเก็บตัวอย่างสี ใส่ในถุงพลาสติกที่แห้งและสะอาด พร้อมทั้งปิดปากถุงให้สนิท
3. นำตัวอย่างสีผงมาวัดความชื้นด้วยเครื่อง Moisture Analyzer (โดยใช้สีผงน้ำหนัก 4 กรัม ที่อุณหภูมิ 160°C เป็นเวลา 5 นาที)
4. ชั่งสีผง ใส่ในถ้วยแก้ว (Apple green, Ponceau 4R, Sunset yellow, Tartrazine 1.0000 กรัม) (Erythrosine 0.5000 กรัม)
5. ละลายสีผงในถ้วยแก้วด้วยน้ำกลั่น แล้วเทใส่ Volumetric flask ขนาด 1000 ml พร้อมทั้ง rinse ถ้วยแก้วด้วยน้ำกลั่นจนสารละลายสีหมด
6. ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่น จนถึงขีดบอกปริมาตร และทำการเขย่า Volumetric flask กลับไปมาจนสารละลายผสมเข้ากัน
7. ปิ่เปิดสารละลายสีด้วย Volumetric pipette 1 ml ใส่ใน Volumetric flask ขนาด 100 ml ปรับปริมาตรจนครบ และทำการเขย่า Volumetric flask กลับไปมาจนสารละลายผสมเข้ากัน
8. นำสารละลายที่ได้ไปวัดค่าสีด้วยเครื่อง Spectrophotometer color-sphere ใน mode Transmittance
9. หาค่า Max และ Min ของ ΔL , Δa , Δb และ ΔE^*ab
10. นำค่าที่ได้ set Box Tolerances เพื่อกำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบคุณภาพของสี

4. การกำหนดมาตรฐานในการตรวจรับสีผลิตภัณฑ์

วิธีการทดลอง

1. ชักตัวอย่างนม UHT และ SOFT ใน buffer tank รหัสส้ม และสตรอเบอร์รี่ ที่ผ่านมาตรฐานแล้ว
2. กวนตัวอย่างนมให้เข้ากัน
3. กลั้วด้วยแก้วด้วยน้ำกลั่น และตัวอย่างนมที่วัดสี
4. วางด้วยแก้วตัวอย่างลงบน Mask แล้วใช้ปิเปต 10 ml ปิ่เปิดตัวอย่างนมใส่ด้วยแก้ว 20 ml (ระวังอย่าให้มีฟอง)
5. วัดค่าสีด้วยเครื่อง Spectrophotometer color-sphere ใน mode Reflectance
6. หาค่า Max และ Min ของ ΔL , Δa , Δb และ ΔE^*ab
7. นำค่าที่ได้ set Box Tolerances เพื่อกำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบคุณภาพของสี

ผลการทดลอง

ตารางที่ 16 แสดงค่าสีที่วัดด้วย Spectrophotometer color-sphere ของสี Ponceau 4R (lot D107/08/03) ที่รับเข้า

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}
STD	ponceau 4r	87.94	27.96	2.97	0.00	0.00	0.00	0.00
1	(08/01/04)	88.12	27.69	2.88	0.18	-0.27	-0.09	0.34
2	(08/01/04)	88.11	27.66	2.86	0.17	-0.30	-0.11	0.36
3	(08/01/04)	88.22	27.61	2.82	0.28	-0.36	-0.15	0.48
4	(08/01/04)	88.20	27.59	2.84	0.26	-0.37	-0.13	0.47
5	(08/01/04)	87.98	27.96	2.87	0.05	0.00	-0.10	0.12
6	(08/01/04)	88.10	27.65	2.79	0.16	-0.31	-0.18	0.39
7	(08/01/04)	88.08	27.70	2.82	0.15	-0.27	-0.15	0.34
8	(08/01/04)	88.04	27.93	2.89	0.10	-0.04	-0.08	0.13
9	(08/01/04)	88.20	27.49	2.78	0.26	-0.48	-0.19	0.57
10	(08/01/04)	88.16	27.56	2.82	0.22	-0.40	-0.15	0.48
11	(08/01/04)	88.06	27.75	2.82	0.12	-0.21	-0.15	0.29
12	(08/01/04)	88.15	27.58	2.81	0.22	-0.38	-0.16	0.47
13	(08/01/04)	88.05	28.01	2.88	0.11	0.05	-0.09	0.16
14	(08/01/04)	88.21	27.62	2.80	0.28	-0.34	-0.17	0.47
15	(08/01/04)	88.13	27.67	2.77	0.19	-0.29	-0.20	0.41
16	(08/01/04)	88.09	27.81	2.85	0.15	-0.16	-0.12	0.25
17	(08/01/04)	87.99	28.04	2.87	0.05	0.08	-0.10	0.14
18	(08/01/04)	87.89	28.22	2.87	-0.04	0.26	-0.10	0.28
19	(08/01/04)	87.81	28.40	2.94	-0.13	0.44	-0.03	0.46
20	(08/01/04)	87.94	28.17	2.90	0.01	0.21	-0.07	0.22
21	(09/02/04)	88.15	27.64	2.82	0.21	-0.32	-0.15	0.42
22	(09/02/04)	88.09	27.82	2.85	0.15	-0.14	-0.12	0.24
23	(09/02/04)	87.79	28.40	2.96	-0.15	0.44	-0.01	0.47
24	(09/02/04)	87.72	28.54	2.99	-0.21	0.58	0.02	0.62
25	(09/02/04)	87.94	28.09	2.93	0.00	0.12	-0.04	0.14
26	(09/02/04)	87.96	28.12	2.90	0.02	0.15	-0.07	0.17
27	(09/02/04)	87.84	28.34	2.95	-0.09	0.38	-0.03	0.39
28	(09/02/04)	87.78	28.44	2.98	-0.15	0.48	0.00	0.51

ตารางที่ 16-ต่อ แสดงค่าสีที่วัดด้วย Spectrophotometer color-sphere ของสี Ponceau 4R (lot D107/08/03) ที่รับเข้า

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}
STD	ponceau 4r	87.94	27.96	2.97	0.00	0.00	0.00	0.00
29	(09/02/04)	87.81	28.40	2.97	-0.13	0.44	0.00	0.46
30	(09/02/04)	87.68	28.53	2.98	-0.25	0.57	0.01	0.63
31	(08/01/04)/(1.0002g)	87.86	28.15	2.92	-0.07	0.18	-0.06	0.21
32	(08/01/04)/(1.0002g)	87.87	28.16	2.96	-0.06	0.20	-0.01	0.21
33	(09/02/04)/(1.0001g)	87.80	28.27	2.95	-0.14	0.31	-0.02	0.34
34	(09/02/04)/(1.0001g)	87.86	28.30	3.01	-0.07	0.34	0.03	0.35
35	(02/12/03)/(1.0001g)	88.44	27.02	2.75	0.50	-0.95	-0.22	1.10
36	(02/12/03)/(1.0001g)	88.41	26.97	2.68	0.47	-0.99	-0.30	1.14

ตารางที่ 17 แสดงค่าสีที่วัดด้วย Spectrophotometer color-sphere ของสี Sunset yellow (Lot D134/08/03) ที่รับเข้า

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}
STD	sunset yellow	91.98	14.33	28.90	0.00	0.00	0.00	0.00
1	(25/12/03)	92.19	14.34	29.13	0.21	0.01	0.23	0.31
2	(25/12/03)	92.15	14.41	29.37	0.17	0.08	0.47	0.50
3	(25/12/03)	92.31	14.09	28.57	0.33	-0.23	-0.33	0.52
4	(25/12/03)	92.28	14.14	28.70	0.31	-0.18	-0.21	0.41
5	(25/12/03)	92.16	14.40	29.47	0.18	0.08	0.57	0.60
6	(25/12/03)	92.19	14.37	29.34	0.21	0.04	0.44	0.49
7	(25/12/03)	92.23	14.27	29.08	0.25	-0.05	0.18	0.31
8	(25/12/03)	92.30	14.17	28.78	0.32	-0.16	-0.12	0.37
9	(25/12/03)	92.22	14.33	29.19	0.24	0.00	0.29	0.38
10	(25/12/03)	92.21	14.33	29.20	0.23	0.00	0.30	0.38
11	(25/12/03)	92.21	14.42	29.25	0.23	0.09	0.35	0.43
12	(25/12/03)	92.21	14.42	29.30	0.23	0.10	0.40	0.47
13	(25/12/03)	92.06	14.58	29.76	0.08	0.26	0.86	0.90
14	(25/12/03)	92.11	14.54	29.62	0.13	0.21	0.72	0.76
15	(25/12/03)	92.17	14.38	29.42	0.19	0.06	0.52	0.56
16	(25/12/03)	92.18	14.33	29.22	0.20	0.00	0.32	0.37
17	(25/12/03)	92.12	14.42	29.47	0.14	0.09	0.57	0.59
18	(25/12/03)	92.09	14.44	29.58	0.12	0.11	0.68	0.70
19	(25/12/03)	92.21	14.25	29.06	0.23	-0.07	0.16	0.29
20	(25/12/03)	92.13	14.38	29.44	0.15	0.06	0.54	0.56
21	(08/01/04)	92.17	14.42	29.57	0.19	0.09	0.67	0.70
22	(08/01/04)	92.15	14.49	29.77	0.17	0.17	0.87	0.90
23	(08/01/04)	92.20	14.22	28.95	0.22	-0.11	0.05	0.25
24	(08/01/04)	92.12	14.36	29.45	0.14	0.03	0.54	0.56
25	(08/01/04)	92.10	14.42	29.50	0.12	0.09	0.60	0.62
26	(08/01/04)	92.11	14.36	29.43	0.13	0.03	0.53	0.54
27	(08/01/04)	92.25	14.08	28.64	0.28	-0.24	-0.27	0.46
28	(08/01/04)	92.25	14.10	28.60	0.27	-0.23	-0.30	0.46
29	(9/02/04)	92.02	14.61	30.11	0.04	0.29	1.21	1.25

ตารางที่ 17-ต่อ แสดงค่าสีที่วัดด้วยSpectrophotometer color-sphere ของสี Sunset yellow (Lot D134/08/03) ที่รับเข้า

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}
STD	sunset yellow	91.98	14.33	28.90	0.00	0.00	0.00	0.00
30	(9/02/04)	92.01	14.62	30.17	0.03	0.30	1.27	1.30
31	(9/02/04)	91.99	14.63	30.15	0.02	0.31	1.25	1.29
32	(9/02/04)	92.02	14.59	30.03	0.04	0.27	1.13	1.16
33	(9/02/04)	92.03	14.56	30.03	0.05	0.23	1.13	1.15
34	(9/02/04)	92.02	14.57	30.11	0.04	0.25	1.21	1.23
35	(9/02/04)	92.10	14.46	29.69	0.12	0.14	0.79	0.81
36	(9/02/04)	92.06	14.50	29.81	0.08	0.18	0.91	0.93
37	(9/02/04)	92.23	14.13	28.46	0.25	-0.20	-0.44	0.54
38	(9/02/04)	92.26	14.02	28.30	0.28	-0.31	-0.60	0.73
39	(9/02/04)	92.08	14.34	29.21	0.10	0.01	0.30	0.32
40	(9/02/04)	92.10	14.33	29.14	0.12	0.01	0.24	0.27
41	(9/02/04)	92.02	14.47	29.64	0.04	0.15	0.74	0.76
42	(9/02/04)	92.12	14.29	29.14	0.15	-0.03	0.24	0.28
43	(08/01/04)/(1.0001g)	92.22	14.25	28.74	0.24	-0.08	-0.16	0.30
44	(08/01/04)/(1.0001g)	92.13	14.27	28.85	0.15	-0.06	-0.05	0.17
45	(9/02/04)/(1.0000g)	92.06	14.61	29.92	0.08	0.29	1.02	1.06
46	(9/02/04)/(1.0000g)	92.06	14.61	29.94	0.08	0.29	1.04	1.08
47	(25/12/03)/(1.0001g)	92.15	14.31	28.96	0.17	-0.02	0.06	0.18
48	(25/12/03)/(1.0001g)	92.12	14.30	28.93	0.14	-0.02	0.03	0.15

ตารางที่ 18 แสดงค่าสีที่วัดด้วย Spectrophotometer color-sphere ของสี Tartrazine (Lot E4690310)

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}
STD	Lot E4690310/2002/(1.0000g)	98.23	-11.43	40.44	0.00	0.00	0.00	0.00
1	lot E4690310/2002	98.22	-11.21	40.06	-0.01	0.22	-0.38	0.43
2	lot E4690310/2002	98.23	-11.30	40.47	0.00	0.13	0.03	0.13
3	lot E4690310/2002	98.19	-11.44	41.10	-0.03	-0.02	0.66	0.66
4	lot E4690310/2002	98.20	-11.37	40.85	-0.03	0.05	0.41	0.41
5	lot E4690310/2002	98.23	-11.33	40.54	0.01	0.09	0.10	0.14
6	lot E4690310/2002	98.24	-11.27	40.24	0.01	0.15	-0.20	0.25
7	lot E4690310/2002	98.20	-11.51	41.30	-0.03	-0.08	0.86	0.87
8	lot E4690310/2002	98.20	-11.51	41.35	-0.02	-0.09	0.91	0.91
9	lot E4690310/2002	98.28	-11.54	41.14	0.05	-0.11	0.70	0.71
10	lot E4690310/2002	98.33	-11.55	41.14	0.11	-0.12	0.70	0.72
11	lot E4690310/2002	98.40	-11.17	39.34	0.17	0.26	-1.10	1.14
12	lot E4690310/2002	98.36	-11.36	40.28	0.14	0.07	-0.16	0.22
13	lot E4690310/2002	98.36	-11.25	39.70	0.14	0.18	-0.74	0.77
14	lot E4690310/2002	98.34	-11.37	40.54	0.11	0.05	0.10	0.16
15	lot E4690310/2002	98.29	-11.55	41.29	0.06	-0.13	0.85	0.86
16	lot E4690310/2002	98.31	-11.51	41.18	0.09	-0.09	0.74	0.75
17	lot E4690310/2002	98.39	-11.12	39.08	0.17	0.30	-1.36	1.40
18	lot E4690310/2002	98.38	-11.13	39.12	0.16	0.29	-1.32	1.36
19	lot E4690310/2002	98.29	-11.41	40.62	0.06	0.01	0.18	0.19
20	lot E4690310/2002	98.27	-11.44	40.68	0.05	-0.01	0.24	0.24
21	lot E4690310/2002	98.24	-11.61	41.58	0.01	-0.19	1.14	1.16
22	lot E4690310/2002	98.22	-11.60	41.48	0.00	-0.17	1.04	1.06
23	lot E4690310/2002 (1.0000 g)	98.26	-11.41	40.45	0.04	0.01	0.01	0.05
24	lot E4690310/2002 (1.0000 g)	98.23	-11.43	40.45	0.01	-0.01	0.01	0.01
25	(lot 177/2002) (1.0000 g)	98.32	-10.98	38.16	0.09	0.45	-2.28	2.33
26	(lot 177/2002) (1.0000 g)	98.34	-11.00	38.21	0.11	0.42	-2.23	2.28
27	lot E4690310/2002 (1.0001 g)(18/03/04)	98.30	-11.40	40.67	0.08	0.03	0.23	0.25
28	lot E4690310/2002 (1.0001 g)(18/03/04)	98.29	-11.42	40.76	0.07	0.01	0.32	0.33
29	lot E4690310/2002 (1.0000 g)(18/03/04)	98.31	-11.39	40.64	0.09	0.03	0.20	0.22

ตารางที่ 18-ต่อ แสดงค่าสีที่วัดด้วย Spectrophotometer color-sphere ของสี Tartrazine (Lot E4690310)

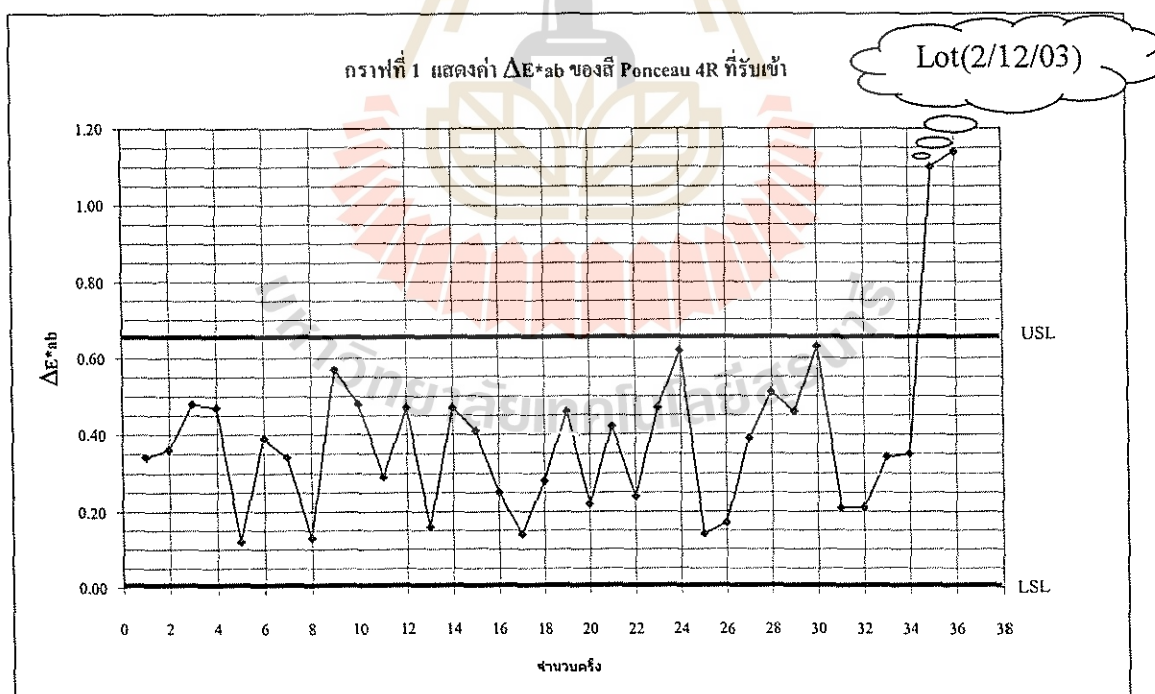
Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}
STD	Lot E4690310/2002/(1.0000g)	98.23	-11.43	40.44	0.00	0.00	0.00	0.00
30	lot E4690310/2002 (1.0000 g)(18/03/04)	98.33	-11.45	40.78	0.11	-0.02	0.34	0.36
31	lot E4690310/2002 (1.0001 g)(18/03/04)	98.30	-11.41	40.65	0.07	0.01	0.21	0.23
32	lot E4690310/2002 (1.0001 g)(18/03/04)	98.26	-11.40	40.66	0.04	0.03	0.22	0.23
33	lot E4690310/2002 (1.0001 g)(02/04/04)	98.38	-11.48	40.85	0.15	-0.05	0.41	0.44
34	lot E4690310/2002 (1.0001 g)(02/04/04)	98.36	-11.47	40.87	0.13	-0.04	0.43	0.45
35	lot E4690310/2002 (1.0001 g)(02/04/04)	98.39	-11.51	41.05	0.17	-0.08	0.61	0.64
36	lot E4690310/2002 (1.0001 g)(02/04/04)	98.37	-11.54	41.00	0.14	-0.11	0.57	0.59
37	lot E4690310/2002 (1.0000 g)(02/04/04)	98.37	-11.50	40.89	0.14	-0.08	0.45	0.48
38	lot E4690310/2002 (1.0000 g)(02/04/04)	98.34	-11.48	40.85	0.12	-0.06	0.41	0.43

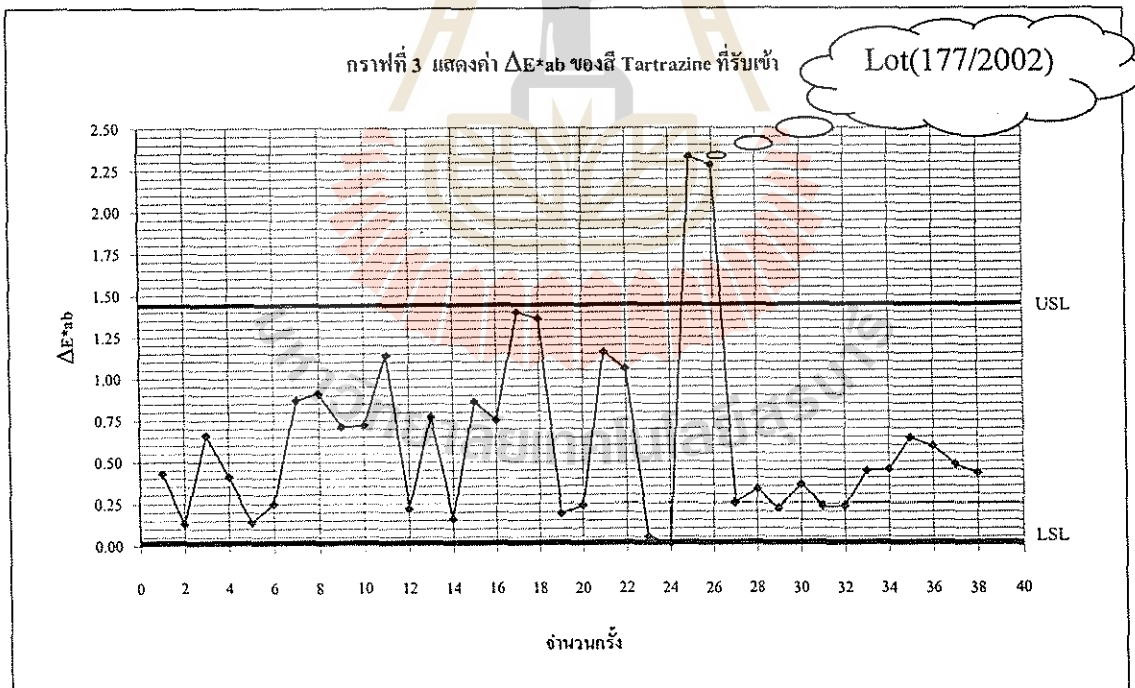
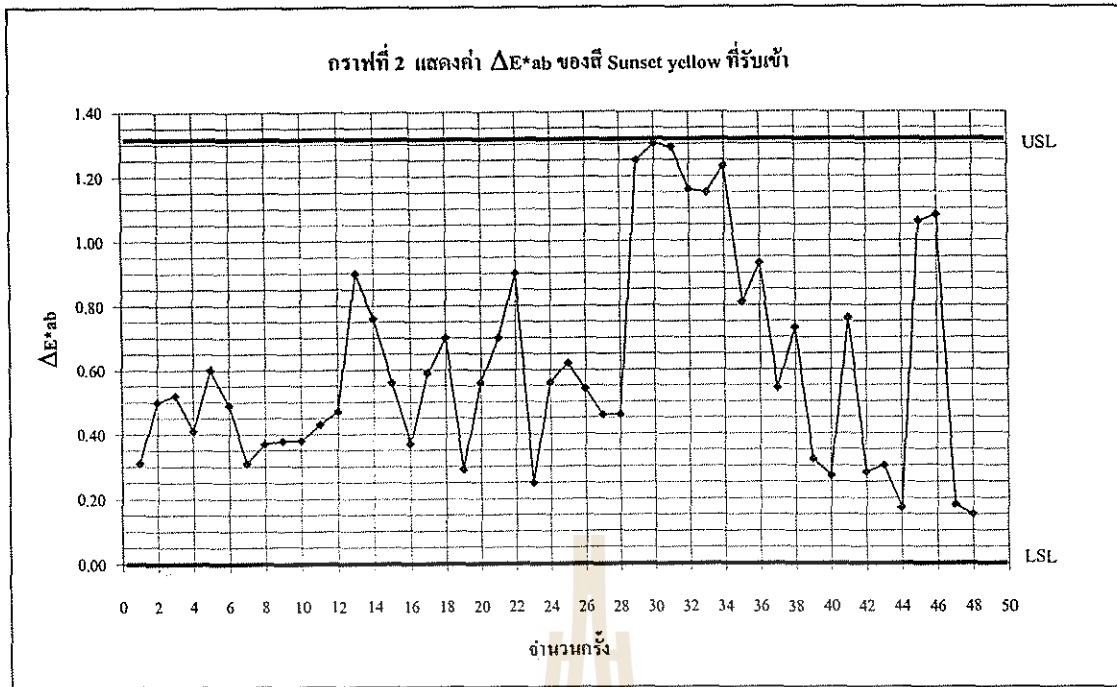

ตารางที่ 19 แสดงค่าสีที่ใช้ในการกำหนดค่า Box Tolerances ของสีผง

ค่าสี	Pomceau 4R		Sunset yellow		Tartrazine	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
L*	88.23	87.67	92.32	91.98	98.40	98.19
a*	28.58	27.48	14.64	14.02	-11.11	-11.63
b*	3.05	2.77	30.18	28.30	41.59	39.06
ΔL^*	0.29	-0.26	0.34	0.00	0.18	-0.04
Δa^*	0.62	-0.48	0.31	-0.31	0.32	-0.20
Δb^*	0.07	-0.21	1.27	-0.60	1.15	-1.38
ΔE^*_{ab}	0.65	0.00	1.31	0.00	1.42	0.00

จากตารางที่ 19 นำค่าสีมากำหนด Box Tolerances ของสีผง เมื่อนำข้อมูลค่าสีที่วัดได้มาพล็อตกราฟ จะได้กราฟดังรูปที่ 1-3

ตารางที่ 20 แสดงค่าสีที่วัดด้วย Spectrophotometer color-sphere ของสีผลิตภัณฑ์ขนม รสส้ม

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}
STD	average RD	81.43	16.36	22.24	0.00	0.00	0.00	0.00
1	OR (S0036/145)/(5/01/04)	84.89	12.25	17.77	3.46	-4.11	-4.47	6.99
2	OR (S0040/144)/(05/01/04)	84.79	12.35	17.88	3.36	-4.02	-4.36	6.81
3	OR (T0049/154)/(05/01/04)	83.65	13.65	19.71	2.22	-2.71	-2.53	4.32
4	OR (T0067/157)/(06/01/04)	83.63	12.91	19.03	2.20	-3.46	-3.21	5.20
5	OR (T0080/155)/(07/01/04)	83.10	13.21	19.27	1.67	-3.15	-2.97	4.65
6	OR (S0061/145)/(07/01/04)	85.35	12.15	17.52	3.92	-4.21	-4.72	7.44
7	OR (S0063/147)/(07/01/04)	84.95	12.45	18.02	3.52	-3.91	-4.22	6.75
8	OR (T0101/156)/(08/01/04)	83.58	12.81	18.84	2.15	-3.56	-3.40	5.37
9	OR (T0102/158)/(08/01/04)	83.48	13.17	19.15	2.05	-3.19	-3.08	4.89
10	OR (T0104/159)/(08/01/04)	83.74	13.05	19.02	2.31	-3.31	-3.22	5.16
11	OR (T0105/157)/(08/01/04)	83.50	13.27	19.28	2.07	-3.09	-2.96	4.76
12	OR (T0106/156)/(08/01/04)	83.14	13.75	19.72	1.71	-2.61	-2.52	4.01
13	OR (T0120/159)/(09/01/04)	83.93	12.92	18.62	2.50	-3.44	-3.62	5.59
14	OR (T0123/158)/(09/01/04)	83.45	12.70	18.58	2.02	-3.66	-3.66	5.56
15	OR (S0085/144) (09/01/04)	84.72	12.31	17.73	3.29	-4.05	-4.51	6.90
16	OR (T0125/159)/(09/01/04)	83.39	13.01	18.87	1.96	-3.35	-0.60	5.14
17	OR (S0087/145)/(09/01/04)	84.64	12.85	18.07	3.21	-3.51	-4.17	6.32
18	OR (T0142/159)/(10/01/04)	81.18	14.53	21.84	-0.25	-1.84	-0.40	1.90
19	OR (T0140/157)/(10/01/04)	81.18	14.62	22.03	-0.25	-1.74	-0.21	1.77
20	OR-A (T0138/158)/(10/01/04)	81.06	14.36	21.54	-0.37	-2.00	-0.70	2.15
21	OR(T0143/156)/(10/01/04)	80.96	13.94	21.37	-0.47	-2.42	-0.87	2.61
22	OR (T0144/157)/(10/01/04)	81.00	14.28	21.68	-0.43	-2.09	-0.56	2.20
23	OR (T0146/158)/(10/01/04)	81.05	14.38	21.53	-0.38	-1.98	-0.71	2.14
24	OR (T0148/156)/(10/01/04)	82.57	13.44	19.89	1.14	-2.92	-2.35	3.92
25	OR (T0168/154)/(12/01/04)	82.74	14.14	20.35	1.31	-2.22	-1.89	3.20
26	OR (S0115/146)/(12/01/04)	84.53	12.64	18.26	3.10	-3.72	-3.98	6.26
27	OR (T0183/157)/(13/01/04)	81.01	13.86	21.47	-0.42	-2.50	-0.77	2.65
28	OR (S0167/143)/(16/01/04)	83.12	13.58	20.29	1.68	-2.78	-1.95	3.79

ตารางที่ 20 -ต่อ แสดงค่าสีที่วัดด้วย Spectrophotometer color-sphere ของสีผลิตภัณฑ์นม รสส้ม

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*_{ab}
STD	average RD	81.43	16.36	22.24	0.00	0.00	0.00	0.00
29	OR (S0169/144)/(16/01/04)	83.66	13.25	19.44	2.23	-3.11	-2.80	4.75
30	OR (T0224/154)/(16/01/04)	81.03	14.50	21.97	-0.40	-1.87	-0.27	1.93
31	OR (T0254/155)/(20/01/04)	83.05	13.11	19.30	1.62	-3.26	-2.94	4.67
32	OR (T0258/159)/(20/01/04)	83.17	13.06	19.20	1.74	-3.30	-3.04	4.81
33	OR (T0257/157)/(20/01/04)	83.13	13.51	19.67	1.70	-2.85	-2.57	4.20
34	OR (T0283/159)/(23/01/04)	80.92	14.46	22.12	-0.51	-1.90	-0.12	1.97
35	OR (T0284/154)/(23/01/04)	82.08	13.93	20.67	0.65	-2.43	-1.57	2.97
36	OR(T0340/155)/(28/01/04)	82.15	13.53	20.06	0.72	-2.84	-2.18	3.65
37	OR (S0331/145)/(31/01/04)	84.20	13.10	18.38	2.77	-3.26	-3.86	5.76
38	OR (S0333/144)/(31/01/04)	84.58	12.62	18.01	3.15	-3.74	-4.23	6.47
39	OR (T0854/155)/(11/03/04)	83.01	13.03	19.63	1.58	-3.33	-2.61	4.52
40	OR (S0825/143)/(15/03/04)	84.30	12.79	18.72	2.86	-3.57	-3.52	5.77

ตารางที่ 21 แสดงค่าสีที่วัดด้วย Spectrophotometer color-sphere ของสีผลิตภัณฑ์ขนม รสศรอบเบอร์รี่

Trial	Name	L*	a*	b*	ΔL^*	Δa^*	Δb^*	ΔE^*ab
STD	STD RD reduces 5%	81.17	18.09	4.68	0.00	0.00	0.00	0.00
1	STR (T0045/156)/(05/01/04)	81.04	15.56	4.94	-0.13	-2.53	0.26	2.54
2	STR (T0046/157)/(05/01/04)	80.07	16.79	5.16	-1.10	-1.30	0.48	1.77
3	STR (T0050/156)/(05/01/04)	79.93	17.14	5.14	-1.24	-0.95	0.46	1.63
4	STR (S0050/144)/(06/01/04)	82.81	14.96	5.49	1.64	-3.13	0.81	3.63
5	STR (S0072/144)/(08/01/04)	82.43	15.46	5.23	1.26	-2.62	0.55	2.96
6	STR (S0073/145)/(08/01/04)	82.49	15.55	4.88	1.32	-2.54	0.20	2.87
7	STR (S0075/144)/(08/01/04)	82.72	15.39	4.72	1.56	-2.70	0.04	3.12
8	STR (T0141/155)/(10/1/04)	79.08	17.37	6.37	-2.09	-0.72	1.69	2.78
9	STR (T0145/154)/(10/01/04)	78.94	17.19	6.06	-2.23	-0.90	1.38	2.77
10	STR (T0147/159)/(10/01/04)	81.42	15.78	4.96	0.26	-2.31	0.28	2.34
11	STR (T0200/158)/(14/01/04)	78.77	17.25	6.60	-2.40	-0.84	1.92	3.19
12	STR (T0222/155)/(16/01/04)	81.31	15.83	5.63	0.14	-2.26	0.95	2.45
13	STR (T0231/156)/(17/01/04)	78.26	17.06	5.75	-2.91	-1.02	1.07	3.26
14	STR (T0233/155)/(17/01/04)	81.20	16.26	5.20	0.03	-1.82	0.52	1.89
15	STR (S0204/144)/(20/01/04)	82.69	15.28	5.40	1.53	-2.80	0.72	3.28
16	STR (S0204/143)/(20/01/04)	82.44	14.87	5.96	1.27	-3.21	1.28	3.69
17	STR (S0207/144)/(20/01/04)	82.57	15.78	4.99	1.40	-2.31	0.31	2.71
18	STR (S0206/145)/(20/01/04)	82.38	15.80	4.83	1.21	-2.29	0.15	2.60
19	STR (T0348/154)/(29/01/04)	81.35	16.24	4.96	0.19	-1.85	0.28	1.88
20	STR (S0372/145)/(04/01/04)	82.69	15.46	4.49	1.52	-2.62	-0.19	3.04
21	STR (S0371/146)/(04/01/04)	82.68	15.42	4.52	1.51	-2.67	-0.16	3.07
22	STR (S0742/147)/(07/03/04)	82.88	14.92	5.02	1.71	-3.17	0.34	3.62
23	STR (S0743/143)/(07/03/04)	83.16	14.89	4.85	2.00	-3.20	0.17	3.78
24	STR (T0851/158)/(11/03/04)	80.04	16.37	5.27	-1.13	-1.72	0.58	2.14
25	STR (T0853/156)/(11/03/04)	79.76	17.11	5.28	-1.41	-0.98	0.59	1.81
26	STR (S0801/145)/(11/03/04)	82.97	15.09	5.29	1.80	-3.00	0.61	3.55

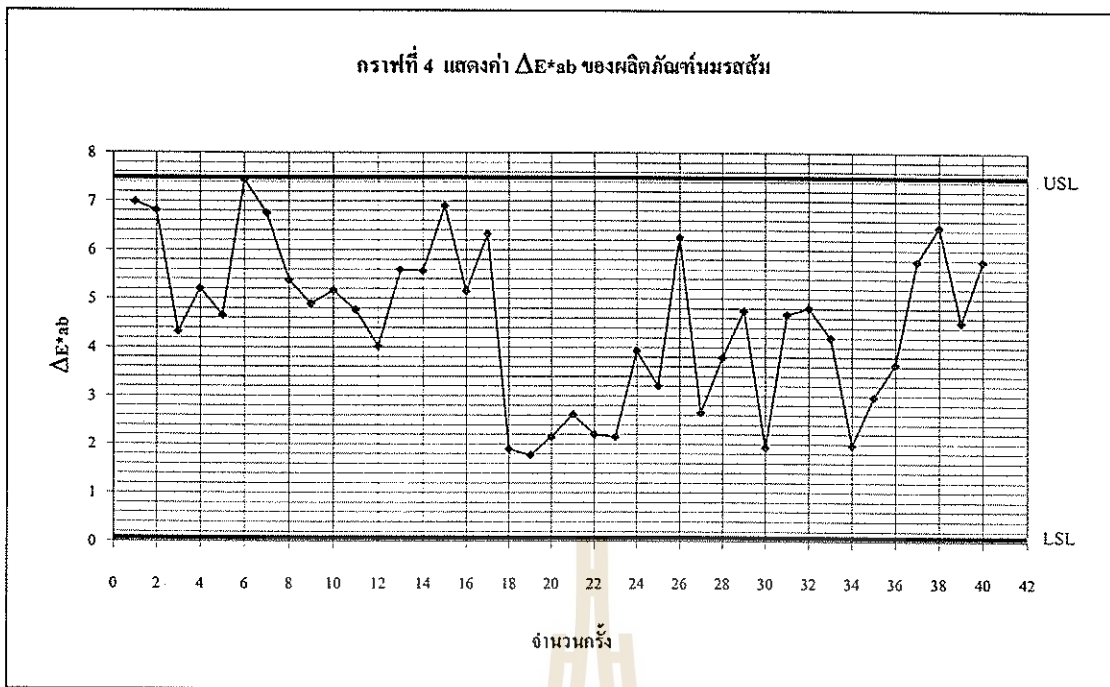
ตารางที่ 22 แสดงค่าที่ใช้ในการกำหนดค่า Box Tolerances ของผลิตภัณฑ์นม

	รสส้ม		รสตรอปเบอร์รี่	
	Max	Min	Max	Min
L^*	85.50	80.90	83.17	78.24
a^*	16.36	12.05	18.09	14.84
b^*	22.24	17.36	6.62	4.45
ΔL^*	4.07	-0.53	2.00	-2.93
Δa^*	0.00	-4.31	0.00	-3.25
Δb^*	0.79	-4.88	1.94	-0.23
ΔE^*_{ab}	7.68	0.00	3.80	0.00

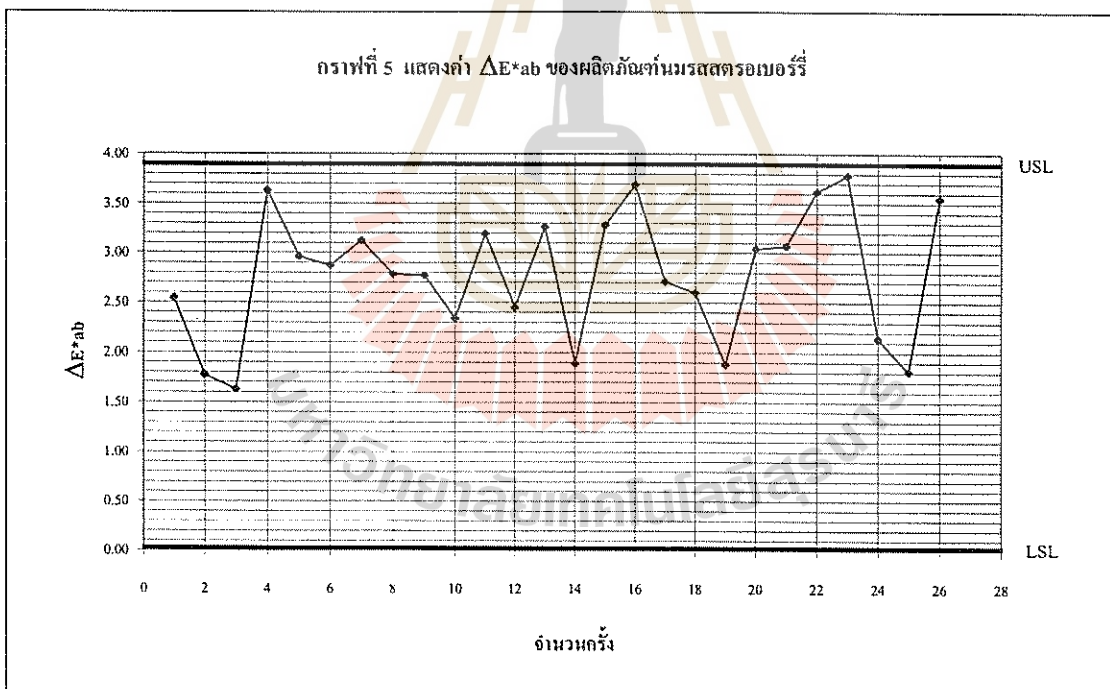
จากตารางที่ 22 นำค่าสีที่กำหนด Box Tolerances ของสีผลิตภัณฑ์ เมื่อนำข้อมูลค่าสีที่วัดได้มาพล็อตกราฟ จะได้กราฟดังรูปที่ 4-5

กราฟที่ 4 แสดงค่า ΔE^*_{ab} ของผลิตภัณฑ์น้ำนมรสส้ม

กราฟที่ 5 แสดงค่า ΔE^*_{ab} ของผลิตภัณฑ์นมรสตรอมเบอร์รี่

สรุปผลการทดลอง

จากการทดลอง พบว่า สารละลายสีผงมีค่า ΔL , Δa , Δb และ ΔE^*ab ตามตารางที่ 19 และ 22 ซึ่งสามารถกำหนดค่า Tolerances ได้ดังนี้

- Ponceau 4R มีค่า ΔL อยู่ระหว่าง 0.29 ถึง -0.26, Δa อยู่ระหว่าง 0.62 ถึง -0.48, Δb อยู่ระหว่าง 0.07 ถึง -0.21 และ ΔE^*ab ไม่เกิน 0.65

- Sunset yellow มีค่า ΔL อยู่ระหว่าง 0.34 ถึง -0.05, Δa อยู่ระหว่าง 0.31 ถึง -0.31, Δb อยู่ระหว่าง 1.27 ถึง -0.60 และ ΔE^*ab ไม่เกิน 1.31

- Tartrazine มีค่า ΔL อยู่ระหว่าง 0.18 ถึง -0.05, Δa อยู่ระหว่าง 0.32 ถึง -0.20, Δb อยู่ระหว่าง 1.15 ถึง -1.38 และ ΔE^*ab ไม่เกิน 1.42

- ผลึกถัณฑ์นรสปัสมี มีค่า ΔL อยู่ระหว่าง 4.07 ถึง -0.53, Δa อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง -4.31, Δb อยู่ระหว่าง 0.79 ถึง -4.88 และ ΔE^*ab ไม่เกิน 7.68

- ผลึกถัณฑ์นรสปัสตรอบเบอร์รี่ มีค่า ΔL อยู่ระหว่าง 2.00 ถึง -2.93, Δa อยู่ระหว่าง 0.05 ถึง -3.25, Δb อยู่ระหว่าง 1.94 ถึง -0.23 และ ΔE^*ab ไม่เกิน 3.80

วิจารณ์ผลการทดลอง

จากการกำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบสีผง และสีผลึกถัณฑ์ พบว่าสารละลายสีผงที่มีความเข้มข้นตามเกณฑ์มาตรฐานจะมีค่าสีอยู่ในช่วงขอบเขตที่ยอมรับ ยกเว้นสารละลายสีที่เตรียมจากสีผงที่มีความเข้มข้นสูง เช่น สี Ponceau 4R ที่รับเข้าวันที่ 2/12/03 และ Tartrazine Lot 177/2002 ซึ่งเป็นสีที่รับมานานแล้วและมีความเข้มข้นสูงกว่า 6% ทำให้ค่าสีมีค่าเกินช่วงขอบเขตที่ยอมรับ ส่วนการกำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบสีผลึกถัณฑ์ พบว่าผลึกถัณฑ์ที่นำมาวัดต้องเป็นผลึกถัณฑ์ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานแล้ว จากถึง Buffer และต้องเป็นสีผลึกถัณฑ์ที่ยอมรับ เพื่อนำมาใช้กำหนดมาตรฐานการตรวจวัดสีผลึกถัณฑ์เปรียบเทียบกับ Standard ของ RD เพื่อให้ค่าที่ได้มีความถูกต้อง และนำไปตรวจสอบสีผลึกถัณฑ์ได้

สรุปแนวทางในการตรวจสอบคุณภาพและกำหนดมาตรฐานในการตรวจวัดสีผง

1. ในการเตรียมสารละลาย เนื่องจากในการเตรียมต้องชั่งสีผงน้ำหนักที่แน่นอน 0.1 กรัม หรือ 0.05 กรัม โดยเครื่องชั่ง 4 ตำแหน่ง ซึ่งพบว่าข้อมูลที่วัดมีค่าความแปรปรวนมากจึงทำการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักสีผงเป็น 1 กรัม หรือ 0.5 กรัม เพื่อลดความคลาดเคลื่อนจากเครื่องชั่งในการชั่งสีผง
2. ในการตรวจสอบคุณภาพสีผงควรทำการวัดความชื้นทุกครั้งก่อนการเตรียมสารละลายสี เนื่องจากความชื้นมีผลต่อค่าสี และค่าความชื้นไม่ควรเกินมาตรฐานที่กำหนด คือ 6 %
3. การวัดค่าสีของสารละลายสี Apple green, Ponceau 4R, Sunset yellow และ Tartrazine ควรวัดในระยะเวลา 1 ถึง 2 วัน ยกเว้นสารละลายสี Erythrosine ที่ต้องวัดค่าสีภายในระยะเวลา 3 ชั่วโมง เพื่อลดความคลาดเคลื่อนในการตรวจวัดค่าสี

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากในการกำหนดมาตรฐานสีผงที่รับเข้า พบว่าเป็นสีผงที่มาจาก Lot เดียวกัน แต่เวลารับเข้าต่างกัน ดังนั้นอาจมีปัญหาว่าสีผงที่เข้ามา Lot ใหม่ อาจไม่อยู่ในมาตรฐานที่กำหนดไว้ จึงควรมีการเก็บข้อมูลสีผงที่เข้ามาใหม่เพิ่มเติม เพื่อใช้ในการตั้งค่า Tolerances ใหม่ แต่อย่าลืมว่าสีผง Lot ที่เข้ามาใหม่ต้องมีความชื้นไม่เกินมาตรฐาน 6 % และควรวัดสารละลายสีตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้ค่าที่ได้มีความถูกต้องและสามารถใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานในการตรวจสอบสีผงต่อไป

2. จากการวัดสารละลายสีในระยะเวลา 2 วัน ดังนั้นทำให้เรารู้ว่าสีผงสีใดบ้างที่ค่าสีไม่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจจะทำการเตรียมสารละลายสีที่ได้มีมาตรฐาน ให้ทาง Supplier ทำการกำหนดค่าสี Standard จากสารละลายสีอื่นเดียวกัน เพื่อให้ค่าสี Standard ของเรา และ Supplier มีค่าไม่แตกต่างกันมากนัก ทำให้การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบสีเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

คณาจารย์ภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร. 2544. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร.

คณะอุตสาหกรรมเกษตร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรัญ หาญสืบสาย. การสื่อสารสื่ออย่างแม่นยำ. ภาควิชาวิทยาศาสตร์การถ่ายภาพและเทคโนโลยีทางการพิมพ์.

คณะวิทยาศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

